

Ojitustoimitusopas

Ojitustoimitusopas

Maa- ja metsätalousministeriö
MMM:n julkaisuja 4/2003

Julkaisun nimi: Ojitustoimitusopas

Julkaisija: Maa- ja metsätalousministeriö

Tekijät: Peruskuivatuksen laaturyhmä; Heikki Pajula (toim.)

Kannen kuva: U. Tapio / VAVY

MMM:n julkaisu 4/2003

Taitto: PixPoint ky

Paino: Painopörssi Oy, Helsinki 2003

ISSN 1238-2531

ISBN 952-453-126-7

Kuvailulehti

Julkaisija	Maa- ja metsätalousministeriö	Päivä	15.6.2003	
Tekijä(t)	Heikki Pajula (toim.)			
Julkaisun nimi	Ojitustoimitusopas			
Tiivistelmä	<p>Vesilain mukaisessa ojitustoimituksessa vahvistetaan ojitussuunnitelma ja sen toteuttamisen edellytykset. Ojitustoimituksen pitävät toimitusmiehet eli alueellisen ympäristökeskuksen määräämä insinööri tai muu asiantunteva henkilö ja hänen kutsumansa kaksi uskottua miestä. Ojituksen toimeenpanija ja kunnossapitäjä eli ojitusyhtiö perustetaan yleensä myös ojitustoimituksessa.</p> <p>Oppaassa on ohjeet toimitusmiehille ojitustoimituksen yleisistä laillisista edellytyksistä. Toimituksen valmisteleminen, kuuluttamista sekä alku-, loppu- ja toimituskokouksen pitämistä on käsitelty tarkasti. Erityistä painoa on myös asetettu toimituksen kokousten jälkeisten toimenpiteiden ohjeistamiseen. Ojituksen suunnittelua ei varsinaisesti ole käsitelty, sillä se ei lain mukaan enää kuulu ojitustoimitukseen ja siitä on erillinen opas.</p> <p>Ojitusyhtiön perustamista ja sen sääntöjä sekä toimintaa on käsitelty omassa osiossaan. Peruskuivatusen rahoitusta on käsitelty sekä sellaisten hankkeiden osalta, joihin haetaan peruskuivatus toiminnan tukemislain (947/1997) mukaista valtion tukea että sellaisten hankkeiden osalta, jotka toimeenpannaan kokonaan oman rahoituksen turvin.</p> <p>Opas on kirjoitettu lähinnä ojitustoimituksen toimitusmiesten toiminnan tukemiseksi ja yhdenmukaistamiseksi. Sen tiedoista ja ohjeista on kuitenkin hyötyä myös sekä ojitusyhtiön toimitsijoille että maansa kuivattamista harkitseville henkilöille.</p>			
Asiasanat	Ojitus, ojitustoimitus, ojitusyhtiö, ojitussuunnitelma, maankuivatus, peruskuivatus, luonnonmukainen vesirakentaminen			
Julkaisusarjan nimi ja numero	MMM:n julkaisu 4/2003			
Julkaisun teema				
	ISSN	1238-2531	ISBN	952-453-126-7
	Sivuja 80		Kieli	Suomi
	Luottamuksellisuus	Julkinen	Hinta	
Julkaisun myynti/jakaja	Maa- ja metsätalousministeriö			
Julkaisun kustantaja	Maa- ja metsätalousministeriö			
Painopaikka ja -aika	Painopörssi Oy, 7/2003			
Muut tiedot				

Sisällysluettelo

Alkusanat	9
1 Johdanto	11
2 Yleinen ojitusoikeus ja sen rajoitukset	13
2.1 Maanomistajan ojitusoikeus	13
2.2 Vesilain mukainen luvan tarve ja ympäristönäkökohdat	13
2.2.1 Ympäristölupaviraston luvan tarve	13
2.2.2 Luonnonsuojelulain huomioonottaminen	15
Luontotyyppien suojelu	15
Uhanalaisten lajien suojelu	16
Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi	16
2.2.3 Metsälain huomioon ottaminen	17
2.2.4 Muut huomioon otettavat säädökset	17
2.3 Ojitukselta aiheutuvien vahinkojen ehkäiseminen	18
2.4 Ojitus toisen maalle	18
2.5 Kaivumaat	18
2.6 Ojitukselta johtuvien vahinkojen korvaaminen	18
2.7 Toisen maalle tehdyn ojituksen kunnossapito	19
2.8 Ojan sijainnin muuttaminen	19
2.9 Oikeus johtaa vettä toisen ojaan	19
2.10 Ojitusasian käsittely kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa	20
2.11 Ojan tekeminen yleisen tien, rautatien tai muun kiskoradan alitse	20
2.12 Ojan tekeminen yksityisen tien alitse	21
2.13 Ojitus asemakaava-alueella sekä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella	21
3 Yhteinen ojitus ja ojitussuunnitelma	22
3.1 Osallistuminen yhteiseen ojitukseen	22
3.2 Yhteisen ojituksen laajuus	22
3.3 Ojitussuunnitelma	22
3.3.1 Suunnitelman laatiminen	22
3.3.2 Suunnitelman sisältö	23
3.3.3 Luonnonmukainen vesirakentaminen	23
3.3.4 Yhteisen ojituksen kuivatussyvyys	24
3.3.5 Ojitukselta saatava hyöty	25
3.3.6 Ojituskustannukset	26

3.3.7	Jako osittelualueisiin	26
3.3.8	Velvollisuus osallistua kustannuksiin	27
3.3.9	Eriaikainen toteutus	27
4	Ojitusoimitus	28
4.1	Ojitusoimituksen tarpeellisuus	28
4.2	Ojitusoimituksen hakeminen	28
4.3	Toimitusinsinööri ja toimituksessa laadittava ojitussuunnitelma	29
4.4	Ojitussuunnitelman vahvistaminen tai vahvistamatta jättäminen	29
4.5	Toimitusmiehet	30
4.6	Kokoukset	30
4.6.1	Alkukokous	30
4.6.2	Loppukokous	31
4.6.3	Toimituskokous	31
4.6.4	Kokouksista tiedottaminen	31
4.7	Luvan hakeminen kesken toimituksen	32
4.8	Tilusjärjestely	33
4.9	Toimitusmiesten päätös	33
4.10	Muutoksenhaku ojitustoimituksen päätökseen	34
4.11	Toimitusmiesten päätöksen voimassaolo tai yrityksen raukeaminen ..	35
5	Toimitusinsinöörin tehtävät ojitustoimituksen päätyttyä	36
5.1	Ilmoitukset lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin	36
5.2	Mahdolliset lausunnot	36
5.3	Asiakirjojen arkistointi	36
6	Ojitusoimituksen kustannukset	37
6.1	Toimituksen maksullisuus	37
6.2	Suunnitelman maksullisuus	37
6.3	Toimituksen ennakkomaksut	37
6.4	Muutoksenhaun maksullisuus	38
7	Ojitusyhtiö	39
7.1	Ojitusyhtiö ja sen perustaminen	39
7.2	Äänivalta ojitusyhtiössä	39
7.3	Ojitusyhtiön säännöt	39
7.4	Ojitusyhtiön toimitsijat	40
7.5	Osakkaiden ennakkomaksut ja tarkistettu laskelma	40
	kustannusten jaosta	

7.6	Osallistumisvelvollisuus toteutuksen jälkeen	41
7.7	Osakkaiden maksujen perintä	41
7.8	Yhteisen ojan kunnossapito	41
7.9	Ilmoitukset lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin	42
7.10	Yhtiön uudelleen järjestäminen	42
8	Peruskuivatushankkeiden rahoitus	43
8.1	Oma rahoitus	43
8.2	Valtion tuki	43
8.3	Valtion tuen edellytykset	44
8.4	Kustannukset, joihin valtion tukea voidaan myöntää	44
8.5	Ympäristönsuojelun ja -hoidon huomioiminen valtion rahoituksessa	45
8.6	Valtiontyön luovuttaminen ja lainaluettelo	45
8.7	Lainojen yhdistäminen	46
8.8	Panttivastuu ja valtion lainan jakaminen	46
8.9	Avustuksen takaisin periminen ja lainojen irtisanominen	46
	Liitteet	48
	Liite 1. Suunnitteluohjeita luonnonmukaisen vesirakentamisen soveltamisesta	48
1.	Luonnonolosuhteiltaan arvokkaiden uoman osien säilyttäminen	48
2.	Haitallisten vesistövaikutusten estäminen ja kaivunalueiden viimeistely	48
3.	Tulva-alueiden säilyttäminen ja kosteikkojen perustaminen	49
4.	Uomien ennallistaminen	49
	Liite 2. Ojitushankkeiden panttioikeudet ja rasitteista vapauttaminen	51
1.	Ojitushankkeiden panttioikeudet	51
1.1	Toimitusinsinöörin ilmoitusvelvollisuus	51
1.2	Ojitusyhtiön toimitsijoiden ilmoitusvelvollisuus	52
1.3	Ympäristökeskuksen ilmoitusvelvollisuus	52
2.	Panttivastuun muuttaminen	53
3.	Panttivastuusta vapauttaminen	53
3.1	Tilan osittaminen	53
3.2	Valtionlainan tai kustannusten suorittaminen	53
3.3	Hankkeen raukeaminen	54
4.	Panttivastuun merkitys	54
5.	Valvonta ja lisäohjeet	54

Liite 3. Malli ojitustoimituksen hakemuslomakkeesta	55
Liite 4. Pöytäkirjamallit	57
1. Alkukokouksen pöytäkirjamalli	57
2. Loppukokouksen pöytäkirjamalli	61
3. Ojitustoimituksen päätösmalli	65
Liite 5. Kuulutusmallit	73
1. Alkukokouksen kuulutusmalli	73
2. Loppukokouksen kuulutusmalli	74
3. Toimitusmiesten päätöksen antamista koskeva kuulutusmalli	75
Liite 6. Ojitusyhtiön yhtiösopimusmalli ja säännöt	76
Kirjallisuus	79

Alkusanat

Suomen viljelyksessä oleva peltopinta-ala oli vuonna 2000 tehdyn maatalouslaskennan mukaan noin 2,2 miljoonaa hehtaaria. Tästä alasta oli salaojitettu 1,3 miljoonaa hehtaaria ja avo-ojissa runsaat 600 000 hehtaaria. Vaikka kuivatusta tarvitseva peltopinta-ala on ainakin kertaalleen peruskuivatettu, riittää ojitustarvetta edelleen. Vuonna 1994 julkaistussa vesi- ja ympäristöhallituksen julkaisemassa kuivatustilatutkimuksessa on todettu kolmasosalla pelloistamme esiintyneen peruskuivatukseen liittyviä ongelmia, ja pääasiallinen syy tähän oli riittämätön kuivatussyvyys. Tutkimuksessa todettiin myös, että peruskuivatus vaatii pysyäkseen toimintakuntoisena noin 40–50 miljoonan markan (6,7–8,4 miljoonan euron) vuotuiset investoinnit lähivuosina. Aidosti uusia ojitushankkeita ei enää juuri ole, vaan alueellisille ympäristökeskuksille tulevat ojitustoimitushakemukset koskevat jo kertaalleen tai toiskertaan kaivettujen ojien peruskorjaushankkeita. Näissä hankkeissa maanomistusolot ja maankäyttömuodot ovat kuitenkin muuttuneet niin paljon, että ne on useimmiten käsiteltävä ojitustoimituksissa samalla tavalla kuin uudisojituksetkin. Tällaisten peruskorjaushankkeiden suunnitelmien laatutasoa arvioitaessa on syytä pohtia, onko suunnitelmien olta-va yhtä yksityiskohtaisia kuin uudisojitushankkeissa.

Maa- ja metsätalousministeriön asettama työryhmä esitti tavoitteeksi ministerille 9.4.2002 luovuttamassaan Salaojituksen tavoiteohjelmassa vuoteen 2020 sala-ojittaa puolet avo-ojituksessa olevasta peltopinta-alasta eli 300 000 ha. Tämä tavoite edellyttää, että myös valtaojat ovat niin hyvässä kunnossa, että salaojitus on mahdollista toteuttaa.

Maanomistajilta on tullut alueellisille ympäristökeskuksille vuosina 1997-2001 yhteensä noin 20 ojitustoimitushakemusta/vuosi, ja tällä hetkellä niitä on vireillä yhteensä noin 200. Ojitustoimituksia on saatu vuosittain päätökseen suunnitelleen sama määrä kuin hakemuksiakin on tullut. Osa hakemuksista on koskenut maanomistajien ojitusriitaselvittelyjä, mutta ylivoimaisesti suurin osa toimituksista on haettu edelleen maankuivatustarkoituksessa. Alueellisissa ympäristökeskuksissa täytyy olla edelleen riittävä asiantuntemus ja resurssit ojitustoimitusten suorittamiseen.

Edellinen ojitustoimitusjulkaisu on tehty vuonna 1990 vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja-sarjassa B numerolla 2. Koska ympäristöhallintoa on uudistettu viime vuosien aikana huomattavasti ja vesilakia (VL 264/1961) muutettu ojituk-

sen osalta merkittävästi, tämän oppaan tekeminen on katsottu tarpeelliseksi helpottamaan toimitusinsinöörin vaativaa tehtävää. Oppaassa käsitellään maanomistajan ojitusoikeutta, suunnitelman laatimista, ojitustoimitusprosessia ja hankkeen toteuttamista sekä rahoituskysymyksiä. Sen toivotaan auttavan myös ojitustoimitusten hakijoita eli maanomistajia sekä ympäristö- ja maatalousviranomaisia ymmärtämään paremmin maankuivatustoimintaa vesilain ja muun lain-säädännön kannalta. Tämä opas korvaa edellisen vanhentuneen julkaisun.

Maa- ja metsätalousministeriö on antanut toimeksiannon julkaisun tekemiseksi ja työ on laadittu peruskuivatuksen laaturyhmässä, johon ovat kuuluneet ylitar-kastaja Ilkka Reponen maa- ja metsätalousministeriöstä puheenjohtajana ja jä-seninä yli-insinööri Raimo K Nissinen Uudenmaan ympäristökeskuksesta, in-sinööri Raine Saari Länsi-Suomen ympäristökeskuksesta, vanhempi rakennus-mestari Terttu Turunen Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksesta sekä Suomen ympäristökeskuksesta maisema-arkkitehti Jukka Jormola, yli-insinööri Antti Lehtinen, kehitysinsinööri Hannu Siitonen ja kehitysinsinööri Heikki Pajula, joka on toiminut myös työryhmän sihteerinä.

1 Johdanto

Suomessa peltojen kuivatuksen on oltava huomattavasti tehokkaampaa kuin monessa muussa maassa. Tämä johtuu pääasiassa kasvukauden lyhydestä, lumen sulamisvesien runsaudesta, sadannan epäedullisesta jakautumisesta kasvukaudella ja peltomaiden huonosta vedenläpäisykyvystä. Vuotuinen sadanta Suomessa on keskimäärin 500–700 mm, josta haihtuu vuosittain keskimäärin puolet. Vesistöihin tuleva valunta on siten maan eri osissa keskimäärin 200–400 mm vuodessa. Sekä vuotuissadanta että -haihdunta ovat Etelä-Suomessa suurempia kuin Pohjois-Suomessa.

Kuivatuksen päätarkoituksena on saada aikaan maan kasvulle sopiva kosteus-tila ja viljelyyn tarvittavien koneiden vaatima kantavuus. Keväällä aikainen kylvä vaatii nopeaa sulamisvesien ja liiallisen märkyyden poistamista pelloilta, mutta myös sateisina syksyinä pellon pitää kantaa korjuukoneiden paino.

Maankuivatus luokitellaan yleisesti peruskuivatukseen ja paikalliskuivatukseen, joiden lisäksi on huolehdittava myös tulvasuojelusta. Peruskuivatuksella tarkoitetaan maan kuivattamiseksi suoritettavaa purojen vedenjohtokyvyn parantamista, valtaojien perkaamista ja pienehköjä pengerryksiä. Paikalliskuivatukseksi luetaan piiri-, sarka- ja salaojitus. Nykyaikainen taloudellinen viljelytekniikka edellyttää paikalliskuivatusmenetelmäksi toimivaa salaojitusjärjestelmää, jonka edellytyksenä on tehokas peruskuivatus. Tulvasuojelulla pyritään tulvien ja niiden haittavaikutusten poistamiseen tai vähentämiseen. Tulvasuojelun pääasiallisia keinoja ovat jokien ja purojen perkaukset tai pengerrykset sekä vesistöjen säännöstelyt. Tulvasuojelu luetaan vesilaisissa pääsääntöisesti vesistön järjestelyksi ja se vaatii lähes aina ympäristölupaviraston luvan, ja lisäksi asian ratkaiseminen voi usein edellyttää katselmustoimituksen suorittamista.

Maankuivatukseenkin liittyneiden isompien valtaojien ja purojen perkaustoimenpiteet ovat muuttaneet ja yksipuolistaneet monien virtavesien luonnontilaa. Vesipolitiikan puitedirektiivin (2000/60/EY) mukaisesti tulisi vesiensuojelun ohella huolehtia myös vesistöjen (purojen) ekologisen tilan säilymisestä ja parantamisesta, tarvittaessa kunnostus- ja ennallistustoimenpitein. Peruskuivatus- ja tulvasuojeluhankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee soveltaa ns. luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteita. Myös maatalouden ympäristöohjelmassa on keinoja vesistöjen ja ranta-alueiden hoitoon.

Peruskuivatushankkeita on rahoitettu pääosin valtion tuella; avustuksin, lainalla tai molemmilla. Valtion rahoitus perustuu peruskuivatustoiminnan tukemisesta annettuun lakiin (947/1997). Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että peruskuivatushanketta varten on laadittu hyväksyttävä suunnitelma kustannusarvioineen ja kustannusten ositteluineen. Tuen myöntämisen ehdoksi voidaan asettaa ojitustoimituskäsittely.

Maanomistajalla on oikeus maan ojitamiseen kuivatustarkoituksessa, mutta yleensä yhteisissä ojituksissa ojitusasia on käsiteltävä ojitustoimituksessa, jolloin sitä haetaan kirjallisesti alueelliselta ympäristökeskukselta. Joskus ojitusta varten on hankittava ympäristölupaviraston lupa, mutta silloinkin ojitusasia on käsiteltävä ojitustoimituksessa, jossa lopullinen päätös ojitamiseen liittyvistä toimenpanomääräyksistä annetaan ympäristölupaviraston lainvoimaisen päätöksen jälkeen.

Ojitustoimituksessa käsitellään ojitussuunnitelmaa, selvitetään ojitamisen perusteet ja kuullaan asianosaisten mielipiteitä suunnitelmasta. Aikaisemmin ojitussuunnitelma laadittiin pääsääntöisesti virkatyönä ojitustoimituksessa, mutta vuodesta 1997 lähtien toimitusinsinööri laatii sen vain siinä tapauksessa, ettei hakija ole esittänyt sitä hakemuksessaan eikä ole myöskään toimittanut sitä alkukokouksessa määrättyssä kohtuullisessa ajassa toimitusinsinöörille. Jos toimitusinsinööri laatii suunnitelman, on alueellisen ympäristökeskuksen perittävä siitä valtion maksuperustelain mukaiset suunnittelukustannukset.

Ojitustoimituksessa pidetään yleensä alku- ja loppukokous, jonka jälkeen suunnitelma vahvistetaan toimitusmiesten päätöksellä. Päätöksessä annetaan toimeenpanoa koskevia määräyksiä, päätetään mahdollisista korvauksista ja annetaan määräykset kunnossapidosta ja kustannusten jakamisesta. Silloin kun hakemus ei edellytä suunnitelman vahvistamista, tai jos ojitustoimitusta koskevaan hakemukseen sisältyy vahvistettavaksi tarkoitettu asianmukainen suunnitelma, riittää kun asia käsitellään pienimuotoisemmassa, ainoastaan yhden kokouksen käsittävässä toimituskokouksessa. Kuitenkin aina silloin, kun asia on vaatii ympäristölupaviraston luvan, tai ojitukseen sisältyy tulva-alueen poistaminen tai pienentäminen, on pidettävä kaksikokouksinen ojitustoimitus. Myöskin, jos ojitukseen sisältyisi pienehkön järven laskeminen taikka ojituksen johdosta vesien virtaamissuunta huomattavasti muuttuu taikka ojitusta varten on tarpeen tehdä suojaopenger tai pumppuasema toisen maalle, on asia käsiteltävä kaksikokouksissa ojitustoimituksessa.

2 Yleinen ojitusoikeus ja sen rajoitukset

2.1 Maanomistajan ojitusoikeus

Viljelys- tai metsämaan kuivattamiseksi taikka muunlaisen alueen käyttöä haittaavan veden poistamiseksi maanomistajalla on oikeus maansa ojitamiseen (vrt. kohta 2.10 Ojitusasian käsittely kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa). Pienistä ojituksista maanomistajat voivat huolehtia ja sopia keskenään, mutta isomat ja sellaiset ojitukset, joista ei päästä sopimukseen, on käsiteltävä ojitustoimittuksessa VL 6:10 §:n mukaisesti. Ojituksiksi luetaan myös sellainen puron perkaaminen, jolla ei ole vaikutusta yläpuolella olevan järven vedenkorkeuteen, sekä veden vaivaaman alueen kuivattaminen silloinkin, kun ojituksen yhteydessä lasketaan pienehkö järvi, jonka merkitys vesistönä on vähäinen ja jolla ei ole VL 1 luvun 15a §:ssä tarkoitettua tai muuta erityistä luonnonsuojeluarvoa.

Ojan tai puron suurentamiseen tai oikaisemiseen sovelletaan samoja säädöksiä, kuin uuden ojan tekemiseenkin (VL 6:1). Ojituksena suoritettavaan puron perkaamiseen sovelletaan, mitä vesistöön rakentamisesta yleisesti on säädetty (VL 6:2 ja 2:3).

2.2 Vesilain mukaisen luvan tarve ja ympäristönäkökohdat

2.2.1 Ympäristölupaviraston luvan tarve

Lähtökohtana ojitushankkeissa on, että viljelys- tai metsämaan kuivattamiseksi taikka muunlaisen alueen käyttöä haittaavan veden poistamiseksi maanomistajalla on oikeus maan ojitamiseen 6. luvun säädösten mukaan (VL 6:1). Joissakin tapauksissa ojitukseen on hankittava ympäristölupaviraston lupa.

Ojitukseen tarvitaan ympäristölupaviraston lupa, jos se

- muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta, vedenjuoksua tai muuttaa vesiympäristöä siten, että siitä aiheutuu vahinkoa tai haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle (ns. muuttamiskielto, VL 1:15),
- haittaa toisten pohjaveden hankintaa (pohjaveden muuttamiskielto, VL 1:18),
- voi aiheuttaa ympäristönsuojelulain 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua pilaantumisen vesialueella (VL 1:19).

Kuitenkaan VL 1:15 §:n perusteella lupaa ei tarvita siltä osin kuin yksinomaan puron yläpuolisella alueella suoritettava ojitus aiheuttaa vain virtaaman muuttamista purossa (VL 6:2).

Lupa on haettava myös, jos ojitus vaarantaa enintään kymmenen hehtaarin suuruisen fladan tai kluuvijärven taikka muualla kuin Lapin läänissä enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven säilymisen luonnontilaisena (VL 1:15a). Mainitun vesilain pykälää koskevan muutoksen perusteluissa on todettu mm., että “fladat ovat maankohoamisen vuoksi merestä irti kuroutuvia matalahkoja lahtia, joita kapea salmi vielä yhdistää mereen. Kun flada kuroutuu lopullisesti irti merestä, siitä tulee kluuvijärvi, jolla vain ajoittain, tavallista korkeamman vedenpinnan aikana on yhteys mereen. Fladan ja kluuvijärven suolapitoisuus luonnollisesti laskee tämän prosessin aikana. Fladojen ja kluuvijärvien erikoislaatuiset olosuhteet ovat johtaneet siihen, että on koko joukko pieneliölajeja ja kasveja, jotka ovat sopeutuneet nimenomaan tähän vähähappiseen elinympäristöön. Fladat ja kluuvijärvet ovat myös useiden lintulajien ruokailu- ja pesimäalueita ja fladat tärkeitä kevätkutuisten kalojen kutupaikkoja. Täysin luonnontilaisia fladoja ja kluuvijärviä on maassamme varsin vähän, lähinnä Lounais-Suomessa ja Vaasan-Kokkolan seuduilla.”

Ojan vapaata juoksua ei saa alapuolella asuvan vahingoksi ilman asianomaisen suostumusta tai ilman lupaa muuttaa tai estää, ellei uoman tai sen yläpuolisen altaan oma käyttötarve sitä vaadi. Jos alempana oleva käyttää uoman vettä talousvedeksi, ei ylempänä oleva saa käyttää sitä muuhun tarkoitukseen siinä määrin, että alempana olevan talousveden saanti estyy (VL 1:17). Jos tällainen uoma muualla kuin Lapin läänissä on luonnontilainen, ei sitä saa muuttaa niin, että sen luonnontilaisuus vaarantuu. Sama on voimassa koko maassa luonnontilaisen lähteen osalla (VL 1:17a). Mikäli ojituksen toteuttamiseksi on tarpeen poistaa vanha voimalaitos, pato tai kiinteä laite taikka tehdä niihin muutos, on siihen haettava aina ympäristölupaviraston lupa (VL 6:2.2).

Käytännössä ympäristölupaviraston lupa tarvitaan ojitukseen harvoin. Luvan tarve voi aiheutua, jos puron perkauksesta saattaa aiheuttaa haittaa kalastukselle (VL 1:15.1). Suunnittelun yhteydessä on syytä pyytää hankkeen vaikutuksista kalastolle ja kalastukselle TE-keskuksen kalatalousyksikön lausunto. Jos perattava puro tulkitaan vesistönä joeksi, hanke on tältä osin vesistön järjestelyä ja vaatii ympäristölupaviraston luvan (VL 7:2). Virtaavan veden vesistöä pidetään jokena, jos siinä vuoden vähävetistä aikaa lukuun ottamatta voidaan kulkea soutamalla, mikäli koski tai kari ei ole esteenä. Vesistö, jossa keskivirtaama on vähintään kaksi kuutiometriä sekunnissa, katsotaan kuitenkin aina joeksi. Jokea vähäisempi virtaavan veden vesistö on puro (VL 1:5).

Aina silloin kun ojitukseen tarvitaan joltain osin ympäristölupaviraston lupa, ojitustasia on käsiteltävä VL 19 luvun säännösten mukaisesti ojitustoimituksessa (VL 6:10.1), jota selvitetään luvussa 4.

Huomattava on, että jos ojitus aiheuttaisi 1 luvun 15a ja 17a §:ssä kielletyn muutoksen, ojitukseen tarvitaan ympäristölupaviraston myöntämä poikkeus kiellosta. Poikkeuksesta on voimassa, mitä ympäristölupaviraston luvasta on säädetty (VL 6:2a ja 19:5).

Mikäli ojitukseen tarvitaan joltakin osin ympäristölupaviraston lupa tai poikkeus, asiaa on tarkoituksenmukaista selvittää ympäristökeskuksen kanssa jo suunnittelun alkuvaiheessa, jolloin voidaan tarkastella myös luvan tai poikkeuksen myöntämisen edellytyksiä.

Lisäksi on huomattava, että jos vesistökuunnostuksen yhteydessä maa-aluetta muutetaan sopimuksen tai suostumuksen perusteella pysyvästi vesialueeksi, hankkeeseen tarvitaan myös ympäristölupaviraston lupa (VL 2:2.4). Lupaa ei kuitenkaan tarvita ojituksen yhteydessä puron suurentamiseen eikä laskeutusaltaan tai kosteikon tekemiseen kaivamalla tai padottamalla (VL 6:1.3 ja 6:3.3). Vastaavasti voidaan rakentaa pohjakynnys puroon tai tehdä tekolammikko sopimuksen tai suostumuksen perusteella, ellei lupa muusta syystä ole tarpeen.

2.2.2 Luonnonsuojelulain huomioon ottaminen

Luontotyyppien suojelu

Luonnonsuojelulain (LSL 1096/1996) 29 § kieltää muuttamasta siinä mainittuihin luontotyyppihin kuuluvia luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia alueita niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen kyseisellä alueella vaarantuu.

Edellä mainittu kieltö tulee voimaan vasta sitten, kun alueellinen ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille (LSL 30 §).

Alueellinen ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen edellä mainitun 29 §:n 1 momentin kiellosta, mikäli kyseisen luontotyyppin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu tai luontotyyppin suojelu estää yleisen edun kannalta erittäin tärkeän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen (LSL

31§). Alueellisen ympäristökeskuksen päätöksestä on valitusoikeus hallinto-oikeuteen niillä, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (LSL 61§).

Ojitustoimituksen päätöstä ei voi antaa, ennen kuin ympäristökeskuksen päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Uhanalaisten lajien suojelu

Luonnonsuojelulain 47 §:n mukaan erityisesti suojeltavan lajin säilymiselle tärkeän esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Asetuksella voidaan säätää erityisesti suojeltavaksi lajiksi sellainen uhanalainen eliölaji, jonka häviämishäly on ilmeinen. Luonnonsuojeluasetuksen liitteessä 4 on lueteltu erityisesti suojeltavat lajit.

Edellä tarkoitettu kieltö tulee voimaan, kun alueellinen ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

Luontodirektiivin liitteessä IV (a) (LSA, liite 5) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden selvästi luonnossa havaittavien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Alueellinen ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa em. kiellosta tietyin perustein.

Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi

Ojitushankkeiden suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon myös Natura-alueet niitä koskevien määräysten mukaisesti (LSL 65 §).

Jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkityksellisesti heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen luonnonarvoja, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on, jollei hankkeeseen ole sovellettava ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain YVA-lain (468/1994) 2 luvussa tarkoitettua arviointimenettelyä, asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkityksellisiä haitallisia vaikutuksia.

Luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on katsottava, että Natura-aluetta koskeva arviointi on tehty. Viranomaisen on sen jälkeen

pyydyttävä siitä lausunto alueelliselta ympäristökeskukselta ja siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on. Jos ympäristökeskus itse on hankkeen toteuttaja, lausunnon antaa sen sijasta ympäristöministeriö. Lausunto on annettava viivytyksettä ja viimeistään kuuden kuukauden kuluessa.

2.2.3 Metsälain huomioon ottaminen

Metsälain (1093/1996) 10 §:n mukaisesti metsiä tulee hoitaa ja käyttää siten, että yleiset edellytykset metsien biologiselle monimuotoisuudelle ominaisten elinympäristöjen säilymiselle turvataan. Metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä elinympäristöjä ovat ojitusasioiden yhteydessä varsinkin lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä pienten lampien välittömät lähiympäristöt. Myös monet muut MetsäL:n 10 §:n luontokohteet voivat tulla metsäojitusten yhteydessä huomioonotettaviksi. Kohteiden tarkempi määrittely on tehty MetsäA:n 7 §:ssä (1200/1996).

Jos em. luonnonympäristöt ovat luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia sekä ympäristöstään selvästi erottuvia, niitä koskevat hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä elinympäristöjen ominaispiirteet säilyttävällä tavalla.

Poikkeusluvan tähän velvoitteeseen myöntää metsäkeskus, jos velvoite aiheuttaa maanomistajalle vähäistä suurempaa taloudellista menetystä.

Metsänkäyttöilmoitus on tehtävä metsäkeskukselle metsätalousmaalla sijaitsevaan 10 §:n tarkoittamaan elinympäristöön kohdistuvasta hakkuusta tai muusta käsittelystä.

2.2.4 Muut huomioon otettavat säädökset

Muinaismuistolaki (295/1963) voi ojitusasioissa tulla huomioon otettavaksi, mikäli ojitusalueella havaitaan ko. lain mukaisia löytöjä (VL 1:23c). YVA-laki voi tulla huomioon otettavaksi varsinkin turvetuotantoalueiden kuivatushankkeissa, sillä YVA-asetuksen (268/1999) hankeluettelon mukaisesti yli 200 hehtaarin laajuisen, yhtenäiseksi katsottavan alueen metsä-, suo- tai kosteikkoluonnon pysyväisluonteinen muuttaminen toteuttamalla uudisojituksia tai kuivattamalla ojitattamattomia suo- ja kosteikkoalueita vaatii YVA-menettelyn. Sama koskee myös sellaisia tulvasuojeluhankkeita, joiden hyötyalue on yli 1000 ha. Myös maankäyttö- ja rakennuslaki ja kaavamääräykset voivat tulla huomioonotettavaksi kaavoitetuilla alueilla ojitettaessa.

2.3 Ojituksesta aiheutuvien vahinkojen ehkäiseminen

Ojitus on toteutettava ja kunnossapidettava siten, ettei toiselle kuuluvalla alueella aiheudu vahingollista vettymistä tai muuta vahinkoa. Vahingon voi korvata rahalla, jos se on huomattavasti halvempi ratkaisu kuin kustannus, joka ojittajalle aiheutuisi tällaisen vahingollisen seurauksen estämisestä (VL 6:3.1-2).

Asianosaisten kesken voidaan myös sopia ojituskustannuksia vähentävän tai ympäristönsuojelua edistävän kosteikkoalueen muodostamisesta tai laajentamisesta sekä näistä aiheutuvien seurausten mahdollisesta korvaamisesta. Järjestäytymättömälle yhteisalueen osakaskunnalle kuuluva alue tai sen osa voidaan ojituslaitoksen päätöksellä muodostaa kosteikkoalueeksi tai sen osaksi, jos toimenpiteistä ei aiheudu sanottavaa haittaa alueen käytölle (VL 6:3.3).

2.4 Ojitus toisen maalle

Ojittajalla on oikeus tehdä oja, suoja penger tai pumppuasema toisen maalle, jos se maan tarkoituksenmukaista kuivattamista varten tai ojituksesta aiheutuvan vahingollisen seurauksen estämiseksi on tarpeen. Toisen maalle tehtävä oja on sijoitettava niin, että siitä on maan omistajalle mahdollisimman vähän haittaa. Ilman toisen suostumusta avonaista ojaa eikä em. rakenteita saa tehdä toisen tontille, rakennuspaikalle, puutarhaan, varastopaikalle, uimarannalle tai muulle erityiseen käyttöön otetulle alueelle eikä myöskään salaojitetulle alueelle (VL 6:4). Jos maanomistaja ei anna suostumusta ojan kaivamiselle, noudatetaan mitä kohdassa 2.10 on asiasta mainittu.

2.5 Kaivumaat

Maanomistajalla on oikeus ojasta nostetun maan hyväksikäyttöön, mutta jollei hän sitä halua, ojittajan tulee huolehtia maista asianmukaisesti siten, etteivät maat ole omistajalle sanottavaksi haitaksi, eivätkä ne estä veden valumista ojaan tai aiheuta luiskan sortumista. Myös maiden siirto voi tulla kysymykseen (VL 6:5).

2.6 Ojituksesta johtuvien vahinkojen korvaaminen

Ojituksesta johtuva vahinko on korvattava. Maanomistajalla on oikeus saada korvaus ojaksi ja pientareeksi käytettävästä maasta. Jos vettä johdetaan toisen alueella olevaan puroon, on korvaus suoritettava vain siltä osin kuin purolle on tehty uusi uoma tai sen uomaa on huomattavasti suurennettu (VL 6:6).

Puiden kaatamisesta aiheutuvana vahinkona on tarvittaessa korvattava puuston odotusarvo sekä menetetty taimisto uusilla istutuksilla. Ojittaja suorittaa tarvittavat raivaukset ja kasaa puut runkoina tai rankoina työmaalle tai sen läheisyyteen maanomistajan käyttöön, ellei muuta sovita.

Myös työn suorittamisesta johtuva vahinko on korvattava, esim. kaivumaiden levittämisestä johtuva sadon menetys.

2.7 Toisen maalle tehdyn ojituksen kunnossapito

Toisen maalle tehdyn ojan kunnossapito kuuluu sille, joka käyttää ojaa hyväkseen. Jollei hän maanomistajan kehotuksesta kohtuullisessa ajassa pane ojaa kuntoon, on maanomistaja oikeutettu hakemaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta kuntoonpanomääräystä. Yhteisen ojan kunnossapidosta on säädetty erikseen (VL 6:7 ja 6:9).

2.8 Ojan sijainnin muuttaminen

Kun oja on tehty toisen maalle, voidaan maanomistajalle myöntää oikeus omalla kustannuksellaan muuttaa ojan asemaa ja suuntaa, mikäli se voi tapahtua vähentämättä ojasta saatavaa hyötyä ja aiheuttamatta sanottavaa lisäkustannusta sille, joka käyttää ojaa hyväkseen (VL 6:8).

2.9 Oikeus johtaa vettä toisen ojaan

Maanomistajalla on oikeus maansa kuivattamiseksi johtaa vettä toisen ojaan tai toisen maalla olevaan puroon, jolloin hän on velvollinen suorittamaan korvausta ojan silloisen kunnan mukaan sen tekemisestä johtuvista kustannuksista mukaan lukien ojan laajentamisesta ja vastaisesta kunnossapidosta aiheutuvat kustannukset.

Toiselle kuuluvaan putkiojaan ei saa johtaa vettä ilman omistajan suostumusta, jos veden johtaminen kohtuuttomitta kustannuksitta on muutoinkin mahdollista. Jos veden johtaminen toisen putkiojaan on kuitenkin välttämätöntä, on sen joka lisävettä johtaa, osallistuttava siitä aiheutuneisiin kustannuksiin mukaan lukien mahdolliset lisätyöt (VL 6:9).

2.10 Ojitusasian käsittely kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa

Jos oja tehdään toisen maalle tai toisen yksityisen tien poikki taikka ojan suuntaa halutaan muuttaa taikka johtaa vettä toisen ojaan tai toisen maalla olevaan puroon eikä asiasta sovita, tai jos ojitusta koskevasta asiasta muutoin syntyy erimielisyyttä eikä kysymys ole ojitustoimituksessa käsiteltävästä asiasta, voi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen päättää tällaisesta asiasta VL 20 luvun säännösten mukaisesti. Toisin sanoen oikeutuksen eli asian ratkaisun edellä mainittuihin ojitustoimenpiteisiin voi saada kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta, ellei niistä voida sopia asianomaisten kesken.

Jos ojittaja pyytää lupaa edellä tarkoitettuihin toimenpiteisiin vaatimatta toista tämän ojituksesta saaman hyödyn perusteella osallistumaan kustannuksiin, on ympäristönsuojeluviranomaisen käsiteltävä asia kaikilta osin. Sen on määrättävä toimenpiteestä johtuvat korvaukset ja VL 6:9 mukaisessa tapauksessa myös sovellettava yhteistä ojitusta koskevia periaatteita. Tällöin on siis kysymys nimenomaan korvauksista eikä kustannusten jakamisesta. Kustannusten jakamisesta ojitusasiassa on päätettävä vain, jos ojittaja vaatii toista tämän ojituksesta saaman hyödyn perusteella osallistumaan kustannuksiin (VL 6:13). Tällöin on sovellettava yhteistä ojitusta koskevia säännöksiä ja ellei asiasta saada aikaan sopimusta, ei kunnan ympäristönsuojeluviranomainenkaan voi kustannusosittelusta päättää, vaan silloin ojitusasia on käsiteltävä ojitustoimituksessa (VL 6:12).

2.11 Ojan tekeminen yleisen tien, rautatien tai muun kiskoradan alitse

Mikäli maan kuivattamiseksi ojituksen yhteydessä on tarpeen tehdä muutoksia yleisen tien, rautatien tai muun kiskoradan silta- tai rumpurakenteisiin, on ojittajalla oikeus vaatia tällaisten toimenpiteiden suorittamista niin, että maat voidaan kuivattaa riittävään syvyyteen. Silta tai rumpu perustuksineen on tienpitäjän taikka rautatien tai muun kiskoradan omistajan kustannuksellaan tehtävä ja kunnossapidettävä.

Tästä periaatteesta voidaan kuitenkin poiketa silloin, jos ojituskustannukset taikka sillan tai rummun kustannukset nousevat kohtuuttoman suuriksi ojituksesta saavutettavaan hyötyyn verrattuna. Tällöin em. toimenpiteiden sijasta voidaan maksaa korvausta siitä, ettei tarpeellisena pidettävää maan kuivattamista voida suorittaa, ellei korvausta ole pakkolunastuksen yhteydessä tai muutoin jo maksettu (VL 6:33).

Ojituksen yhteydessä joudutaan usein selvittämään erilaisten kaapeleiden sekä vesi- ja viemärijohtojen tms. putkien alentamiseksi tai suojaamiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Yleisen teleliikenteen kaapelin, yleisen vesi- ja viemärijohtoon tai kaasuputken tms. johdon osalta voidaan soveltaa samoja periaatteita kuin yleisen tien rumpujen osalta on säädetty (VL 6:33). Eräässä ojitushankkeessa valtion puhelinkaapelin suojaaminen määrättiin posti- ja lennätinlaitoksen kustannuksellaan tehtäväksi niin, että ojitus voitiin toteuttaa suunnitelman mukaisesti (VYO 35/1978 30.5.1980).

2.12 Ojan tekeminen yksityisen tien alitse

Ojituksen yhteydessä tulee yleensä uusittavaksi useita yksityisten teiden siltoja tai rumpuja, koska ojaa on tarpeen maankuivatukseen vuoksi suurentaa tai syventää. Tällöin niiden uusiminen tai muuttaminen vähintään entisen veroiseksi on tehtävä ojittajan kustannuksella. Sillan tai rummun kunnossapitäminen on tienpitäjän asiana (VL 6:34).

Usein käy niin, että silta tai rumpu tulee uusittaessa entistä paremmaksi, eli ojittaja joutuisi maksamaan edellä olevan perusteella liikaa. Käytännössä sopiva ratkaisu on löytynyt periaatteella, että ojittaja huolehtii uusimisesta kustannuksellaan, mutta sillan tai rummun omistaja toimittaa paikalle materiaalin ja muut tarvikkeet.

2.13 Ojitus asemakaava-alueella sekä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella

Ojitusta koskevia vesilain säännöksiä sovelletaan asemakaava-alueella, sekä vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitetun vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella, jollei sanotusta laista tai maankäyttö- ja rakennuslaista taikka niiden nojalla annetuista säännöksistä johdu muuta.

Ojana pidetään myös sellaista vesihuoltolaitoksen viemäriä, jonka tarkoituksena on huleveden tai perustusten kuivatusveden johtaminen. Jos ojitushankkeeseen sisältyy tällainen viemäri, jossa johdetaan kuivatustarkoituksessa vettä vesihuoltolaitoksen viemäriverkostoon ulkopuolelle, on aluetta tai sen osaa käsiteltävä kuivatusalueen erillisenä osittelualueena. Hyödynsaajaksi katsotaan tällöin vesihuoltolaitos (VL 6:35).

3 Yhteinen ojitus ja ojitussuunnitelma

3.1 Osallistuminen yhteiseen ojitukseen

Kun maanomistaja tekee aloitteen ojituksen toimeenpanemiseksi ja ojitus tuottaa maankuivatushyötyä toisenkin maalle, on tämän maan omistaja velvollinen vaa-dittaessa ottamaan ojitukseen osaa sekä oikeutettu pääsemään siihen osalliseksi ja vaatimaan sen toteuttamista sellaisen suunnitelman mukaan, että siitä alkupe-räistä tarkoitusta muuttamatta ja ilman kustannusten kohtuutonta lisääntymistä tulee suurin mahdollinen hyöty hänenkin maalleen. Jos yhteisestä ojituksesta ei sovita, on ojitus toimeenpantava ojitustoimituksessa määrättävällä tavalla (VL 6:13). Ojitustoimitusmenettelyä selvitetään luvussa 4.

3.2 Yhteisen ojituksen laajuus

Jos yhteisen ojituksen toimeenpanemiseksi on haettu ojitustoimitusta, on ojituk-sen laajuutta käsiteltäessä tarkoin selvittävä ne kuivatusalueen reunimmaisat tilat, joiden omistajat haluavat ojitusta. Yhteistä ojitusta varten ei saa vahvis-taa laajempaa ojitussuunnitelmaa, kuin ojituksen toimeenpaneminen niiden hyö-dynsaajien osalta, jotka vaativat ojitusta, on tarpeen. Toisaalta taas sillä, joka on vaatinut ojitusta tai yhtynyt sellaiseen vaatimukseen, ei ojitustoimituksen lop-pukokouksen jälkeen ole oikeutta luopua yrityksestä (VL 6:14).

3.3 Ojitussuunnitelma

3.3.1 Suunnitelman laatiminen

Ennen suunnittelun aloittamista on tarkistettava, löytyykö kohteesta aikaisem-paa suunnitelmaa. Sen avulla saa hakemuksen kohteesta yleiskuvan, joka auttaa myös lisäselvitystarpeen arvioimisessa. Suunnitelman laatimisessa on hyödyllistä käyttää aiemmin tehdyt tutkimukset hyväksi, jolloin voidaan välttyä turhilta tut-kimuskustannuksilta. Jos aiempaa suunnitelmaa ei ole, on hankittava riittävät tutkimustiedot kuivatuskartan ja uomaprofiilien laatimiseksi.

Ojitustoimituksen hakija voi hakemuksen yhteydessä esittää ojitussuunnitelman. Hakija tai muu hyödynsaaja voi toimittaa sen vielä ojitustoimituksen alkukoko-uksessa määrättyssä kohtuullisessa ajassa. Hakija voi teettää suunnitelman esim. asiantuntevalla henkilöllä tai suunnittelutoimistolla. Ellei suunnitelmaa toimiteta

em. tavalla, toimitusinsinöörin on huolehdittava ojitussuunnitelman tekemisestä (VL 19:1.3). Suunnitelma on laadittava aina, jos se halutaan vahvistettavaksi. Yleensä myös rahoittaja haluaa vahvistetun suunnitelman. Viime kädessä toimitusinsinööri on vastuussa suunnitelman tekemisestä eli toimitusinsinöörin on tarkastettava myös muun suunnittelijan laatima suunnitelma. Suunnitelmaan tulee tehdä ennen sen vahvistamista ne muutokset tai lisäykset, jotka vesilain säännökset huomioon ottaen ovat tarpeellisia.

Jos toimitusinsinööri laatii suunnitelman, on alueellisen ympäristökeskuksen perittävä siitä valtion maksuperustelain mukaiset suunnittelukustannukset. Ensi sijassa hakija on velvollinen maksamaan suunnittelukustannukset, jotka kuitenkin voidaan sisällyttää hankkeen kokonaiskustannuksiin ja periä hyödynsaajilta hyödyn suhteessa kustannusosittelun mukaisesti. Valtion tukemissa hankkeissa voidaan suunnittelukustannukset sisällyttää tuen piiriin.

3.3.2 Suunnitelman sisältö

Suunnitelmaan sisällytettävistä asioista on luettelo vesiasetuksen 78 §:ssä. Suunnitelman kannalta on tärkeää selvittää suunniteltavan alueen laajuus, jotta ei laadita laajempaa ojitussuunnitelmaa, kuin on tarpeen ojituksen toimeenpanemiseksi niiden hyödynsaajien osalta, jotka ovat vaatineet ojitusta.

Ojitustoimituksen tärkeä merkitys on kustannusten jakaminen hyödynsaajille oikeudenmukaisesti. Kuivatuskartan ja uomaprofiilien perusteella on määriteltävä tarvittavat kuivatus- ja osittelualueet (VL 6:18) niin, että kustannusosittelu on mahdollista tehdä tilakohtaisesti hyödyn suhteessa. Kuivatussuunnitelman laatimista on selvitetty seikkaperäisesti ympäristöhallinnon suunnittelun laatujärjestelmän toiminta- ja työohjeissa. Paljon käyttökelpoista teknistä suunnitteluohjeistoa löytyy vesihallituksen julkaisuista: "Maankuivatuksen suunnittelu, osat I ja II" vuodelta 1986.

3.3.3 Luonnonmukainen vesirakentaminen

Ojitussuunnitelmassa tulee esittää selvitys alueella todetuista arvokkaista luontokohteista, esim. kosteikoista ja eliöstöstä, erityisesti kasviesiintymisistä tai kalastosta sekä mahdollisista alapuolisen vesistön erityisarvoista. Ojitussuunnitelmassa tulee kiinnittää huomiota siihen, että ojitushanke toteutetaan mahdollisimman vähän olemassa olevia ympäristöarvoja heikentävästi tai vesistön hydrologisia olosuhteita muuttavasti. Suunnittelussa ja toteutuksessa tulee soveltaa

ns. luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteita. Hankesuunnittelussa on syytä ottaa huomioon tarve aikaisemman kuivatushankkeen perusteiden tarkistamiseen ja vesistölle aiheutuneiden haittojen korjaamiseen. Kunnossapito- ja peruskorjaushankkeissa voidaan kuivatustarpeen toteuttamisen ohella sisällyttää myös aikaisemmin kuivatustöiden yhteydessä muutetun vesistön luonnontilaa parantavia ja ennallistavia toimenpiteitä.

Ojitushankkeen perusteita arvioitaessa tulee ottaa huomioon alueen alkuperäinen merkitys kosteikkokasvillisuuden tai tulvavesien varastoitumisen kannalta sekä alueen tai sen osan vaihtoehtoiset käyttömuodot esim. maatalouden ympäristötukijärjestelmän mukaisena suojavyöhykkeenä, tulva-alueena tai kosteikkona. Kuivatushankkeeseen voi sisältyä myös kosteikkojen tai kasteluvesialtaiden rakentamista tai järjestelyjä, jotka palvelevat säätösalaajitusta. Peruskuivatuksen parantamisen yhteydessä voidaan ottaa huomioon tulvimisen säilyttäminen kasvukauden ulkopuolella tai metsäalueella myös kasvukaudella.

Mikäli ojitukseen sisältyy luonnontilaisten puro- ym. vesistöjen kaivua, tulee uomien muuttamista välttää. Haitallisia vesistövaikutuksia tulee pyrkiä estämään työn aikana. Suunnitelmiin sisällytettäviä ohjeita uoman osien säilyttämisestä, uomien ennallistamisesta ja kaivutöiden toteutustavasta on esitetty liitteessä 1.

3.3.4 Yhteisen ojituksen kuivatussyvyys

Yhteisen ojituksen kuivatussyvyyttä määrättäessä on otettava huomioon maan laatu, kaltevuussuhteet ja kuivatustarve. Jos viljelysmaan kuivattamiseksi toimenpantavan yhteisen ojituksen kuivatussyvyydestä ei sovita, on jokaisella oikeus vaatia ojitus tehtäväksi niin, että hänen maansa voidaan kuivattaa avo- ojituksella 1,2 metrin syvyyteen, kun kuivatuksesta johtuva maan painuminen otetaan huomioon. Milloin pellon kuivattaminen 1,2 metrin syvyyteen aiheuttaa saavutettavaan hyötyyn verrattuna kohtuuttoman suuria kustannuksia, voidaan kuivatussyvyys määrätä pienemmäksi. Yleensä ojitus tehdään salaojituskuivatuksen vaatimaan syvyyteen. Näin on tehtävä, jos vähintään puolta hyötyä edustavat tällaista ojitusta vaativat. Salaojakeskus on määritellyt salaojituksen ohjesyvyudeksi Pohjois-Suomessa 110 cm ja Etelä-Suomessa 100 cm sekä turve- mailla 120 cm koko maassa. Ohjesyvyys tarkoittaa imuojan tavoitesyvyyttä, joka ilmaistaan maanpinnan keskikorkeuden ja putken yläreunan korkeuserona. Salaojituksen kokoojaojan syvyys puolestaan ilmoitetaan putken alareunasta. Kun imuojen minimikaltevuudeksi halutaan 30 cm/100 m ja kokoojaojen minimikaltevuudeksi 20 cm/100 m, ja lisäksi valtaojassa tulisi olla kaivun jälkeen

liettymävaraa 10–30 cm, muodostuu valtaosan syvyydeksi äyräältä mitattuna 130 – 180 cm, kun maaston vietto vaihtelee välillä 100 cm – 20 cm/100 m.

Metsäojituksen tarkoituksena on kohottaa puuntuottoa sellaisilla mailla, joilla puuston kasvu on pääasiassa kasvualustan liiallisen märkyyden vuoksi pieni. Metsäojituksen sarkaojasyvyys 60 – 90 cm riippuen turvekerroksen paksuudesta. Mitä paksumpi turvekerros on, sitä syvemmäksi oja tehdään. Taloudellisesti edullisin sarkaleveys on kasvualustasta ja puustosta riippuen 30 – 50 metriä.

Myös metsään tehdään isompia oja silloin, kun valuma-alueen koko ja virtaaman suuruus sitä vaativat. Tällöin tulee kuitenkin ottaa huomioon, että metsäalueella ei lyhytaikaisesta tulvasta ole yleensä haittaa, joten mitoitusvirtaamaksi metsässä riittää keskiylivirtaama MHQ ja monesti pienempikin virtaama (kts. VL 6:15 ja VA 77).

3.3.5 Ojituksesta saatava hyöty

Vesilain mukaan ojituksesta saatavana hyötynä pidetään maan käyttöarvon nousua siinä tarkoituksessa, johon maata käytetään tai olosuhteet huomioon ottaen voidaan lähinnä käyttää (VL 6:16). Yhteisissä peruskuivatushankkeissa on keskeistä määrittää se hyöty, jonka perusteella vesilain säätämä kustannusten osittelu eri tilojen kesken suoritetaan. Sen vuoksi on rajattava se alue, jolle ojituksesta syntyy hyötyä (hyötyraja ja -alue) ja jaettava se sitten suhteellisiin hyötvyöhykkeisiin (jyvitysvyöhykkeisiin).

Peruskuivatuksen tilakohtainen hyöty on jo pitkään arvioitu ns. kaksijyvämenetelmän avulla. Menetelmä rakentuu kahden suhteellisen jyvääron - maanarvo- jyvän ja kuivatusjyvän käyttöön. Maanarvo- jyvän ilmaisee tiluskuvion maaperän luontaisen kasvukyvyn ja viljelyarvon. Kuivatusjyvän kuvaa maan parantumista kuivatuksen ansiosta. Maanarvo- jyvän, kuivatusjyvän ja osittelukuvion pinta- alan tulo ilmaisee kuviolle koituvan hyödyn paikkakunnan ensiluokkaisena pel- tomaana (maanarvo- jyvän 1,0). Näin saatua lukua kutsutaan muunnetuksi hyöty- alaksi tai muunnetuksi hehtaariksi (mha). Kuivatushankkeen osakastilojen kuvi- oiden yhteenlasketut muunnetut hyötyalat muodostavat kustannusten osittelun perustan.

Hyödyn arviointia on selvitetty laajemmin esim. Vesihallituksen tiedotteessa 278, "Maankuivatuksen suunnittelu 1986" ja Suunnittelun laatujärjestelmämal- lin 1998 osiossa "Peruskuivatus (PRK)".

3.3.6 Ojituskustannukset

Vesilain mukaan ojituksen kustannuksiksi luetaan menot

- yrityksen suunnittelemisesta,
- asian käsittelystä ja varojen hankkimisesta yritykseen,
- ojitusyhtiön asioiden hoidosta siihen saakka, kun ojitustyö on suoritettu,
- työn suorittamisesta sekä
- ojituksesta aiheutuvan vahingon korvaamisesta samoin kuin
- muut edellä sanottuihin rinnastettavat, ojituksesta johtuvat menot ja korvaukset (VL 6:17).

Koska peruskuivatustoimintaan voidaan myöntää tukea valtion talousarviossa osoitetuista määrärahoista tai maatilatalouden kehittämisrahastosta peruskuivatustulain (TukL 947/1997) perusteella, on kustannusarviosta voitava erottaa tämän lain 4 §:ssä mainitut tuettavat kustannuserät:

- 1) rakentamiskustannukset
- 2) suunnittelukustannukset
- 3) vesilain mukaisesta katselmus- ja ojitustoimituksesta hakijalle aiheutuvat kustannukset
- 4) hankkeesta aiheutuvat vahingonkorvaukset siten kuin kohdassa 8.4 ilmenee, sekä
- 5) harkinnanvaraisista ympäristönsuojelu- ja hoitotoimenpiteistä aiheutuvat korvaukset ja muut kustannukset.

Kustannusarvion laatimista on selvitetty ympäristöhallinnon suunnittelun laatu-järjestelmän osiossa “Peruskuivatus (PRK)”.

3.3.7 Jako osittelualueisiin

Ojituskustannusten jakamisessa on tärkeää, että kustannusosuudet kohdistuvat hyödynsaajille oikeudenmukaisesti. Aina on tarkistettava, ettei minkään osan osuus ojituskustannuksiin tule suuremmaksi kuin tämän osan kuivattaminen erillisenä yrityksenä. Jos näin arvioidaan käyvän eli kuivatusalueen muoto, uomaan liittyvät sivuhaarat, jonkin kohdan erityinen työvaikeus, kuivatussyvyyden lisäyksen vaatima lisäkustannus tai muu näihin verrattava syy aiheuttaa sen, että kuivatusalueen jonkin osan kuivattamisen tulisi kalliimmaksi kuin tämän osan kuivattaminen erillisenä, on tällaisen kuivatusalueen osa erotettava erilliseksi osittelualueeksi. Yhteen kuivatusalueeseen saattaa siten tulla useita osittelualueita (VL 6:18).

3.3.8 Velvollisuus osallistua kustannuksiin

Jokainen yhteisestä ojituksesta hyötyä saava on velvollinen, ellei toisin sovita, ottamaan osaa yhteiseen ojitukseen suhteellisesti sen hyödyn mukaan, jonka ojitustuottoa hänen maalleen.

Erityisesti ojitustoimituksessa on tarkistettava, ettei kukaan hyödynsaaja joudu maksamaan yhteisestä ojituksesta enempää kuin hänen maansa kuivattaminen erikseen maksaisi. Jos näin on käymässä, on hänen osuutensa ojituskustannuksiin vähennettävä vastaavasti (VL 6:23).

Sellainen hyödynsaaja, joka ei ole vaatinut eikä halua ojitusta, voidaan velvoittaa ottamaan kustannuksiin osaa enintään sitä hyötyä vastaavalla määrällä, jonka yhteinen ojitustuottoa hänen maalleen. Tällaiselle ns. passiivosakkaalle voidaan myöntää kymmenen vuoden maksuaika kustannusten suorittamiseen, mutta tällöin hän on velvollinen suorittamaan maksamatta olevalle määrälle vuosittain käyvän koron siten kuin asetuksella säädetään (VL 6:21-22).

Jollei joku suostu osuutensa maksamiseen, on muiden hyödynsaajien maksettava se siinä keskinäisessä suhteessa, jossa he ovat velvollisia suorittamaan omat ojituskustannusosuudet. Mikäli kustannukset myöhemmin saadaan perityksi, on ne jaettava samoin perusteiden maksujen suorittajille takaisin (VL 6:19).

Jakamattoman tilan tai eri tiloihin kuuluvan alueen osakkaat päättävät alueensa puolesta yhteiseen ojitukseen osallistumisesta noudattamalla, mitä omistajien tai osakkaiden päätäntävällistä on erikseen muutoinkin voimassa (VL 6:24).

3.3.9 Eriaikainen toteutus

Jos jonkin kuivatusalueen osittelualueen asema tai kuivatustilanne on sellainen, ettei sen toteuttaminen vaadi toisen osittelualueen kuivatuksen samanaikaista toteuttamista, voidaan se määrätä tehtäväksi vasta sitten kun sanotun osittelualueen hyödynsaaja sitä vaatii. Ojituskustannusten osittelussa on kuitenkin vahvistettava, miltä osin ja missä suhteessa tällaisen osittelualueen hyödynsaajat ovat velvollisia ottamaan osaa yhteiseen ojitukseen (VL 6:20).

4 Ojitustoimitus

4.1 Ojitustoimituksen tarpeellisuus

Ojitustoimituksen pitäminen on yleensä tarpeellista silloin, kun on kysymys yhteisestä ojituksesta.

Ojittamiseen ei vesilain 6 luvun 10 §:n mukaan saa ryhtyä ennen kuin asia on ollut vesilain 19 luvun säännösten mukaisesti ojitustoimituksessa käsiteltävänä, jos

- 1) kysymys on ojituksesta, johon vesilain 6 luvun 2 §:n mukaan siinä tarkoituiltu osin tarvitaan ympäristölupaviraston lupa,
- 2) ojitukseen sisältyy tulva-alueen poistaminen tai pienentäminen tai vesilain 6 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua pienemmän järven laskeminen taikka kun ojituksen johdosta vesien virtaamissuunta huomattavasti muuttuu tai ojitusta varten on tarpeen tehdä suoja- tai pumppuasema toiseen maalle,
- 3) oja on tehtävä yleisen tien, rautatien tai muun kiskoradan alitse taikka sellaisen tien poikki johtavaa uomaa on suurennettava eikä tienpitäjän taikka rautatien tai muun kiskoradan omistajan suostumusta ole toimenpiteeseen saatua taikka
- 4) sopimusta yhteisestä ojituksesta ei saada aikaan.

Ojitustoimituksessa käsitellään lisäksi aikaisemmin suoritettussa ojitustoimituksessa vahvistetun suunnitelman muuttamista sekä ojitusyhtiön perustamista ja osakkaiden oikeuksia ja velvollisuuksia ojitusyhtiössä koskevat asiat samoin kuin ympäristönsuojelulautakunnan ojitustoimitukseen osoittamat asiat (VL 6:10).

4.2 Ojitustoimituksen hakeminen

Ojitustoimitusta on haettava kirjallisesti asianomaiselta alueelliselta ympäristökeskukselta (VL 19:1). Maanomistaja tai maanomistajat voivat hakea ojitustoimitusta vapaamuotoisesti, mutta suositeltavaa on käyttää sitä varten ympäristökeskuksesta saatavaa hakemuslomaketta (liite 3). Tämä siksi, että asian käsittely ympäristökeskuksessa helpottuu ja nopeutuu, kun hakemuslomakkeesta ilmenee toimituksen kannalta tarpeellisia tietoja hakemuksen kohteesta. Tärkeitä tietoja ovat hakemuksen tarkoitus ja alueen laajuus sekä, onko hakemuskohteesta aikaisemmin laadittu ojitussuunnitelma.

4.3 Toimitusinsinööri ja toimituksessa laadittava ojitussuunnitelma

Hakemuksen saavuttua alueelliseen ympäristökeskukseen on sen annettava kirjallinen määräys ojitustoimituksen pitämiseen alaiselle insinöörille tai tietyissä tapauksissa muulle sellaiselle asiantuntevalle henkilölle, jolla on oikeus suorittaa ojitustoimituksia (VL 19:1 ja VA 79 §).

Vuodesta 1997 lähtien ojitustoimituksen hakija on voinut toimittaa hakemuksen yhteydessä toimituskäsittelyyn myös ojitussuunnitelman. Jos hakija ei kuitenkaan toimita sitä hakemuksen yhteydessä tai eikä myöhemminkään alkukokouksessa määrättyssä kohtuullisessa ajassa, on toimitusinsinöörin huolehdittava ojitussuunnitelman laatimisesta (VL 19:1.3). Vaikka toimituksessa käsitellään hakijan ojitussuunnitelmaa, on toimitusinsinööri vastuussa senkin asianmukaisuudesta ja velvollinen tekemään tai teettämään siihen tarvittavat muutokset (VL 19:2.2).

Samassa ojitustoimituksessa voidaan käsitellä useampiakin ojitustoimitushakemuksia, ellei siitä aiheudu tarpeetonta viivästymistä toisen hakemuksen käsitteilylle (VL 19:3).

4.4 Ojitussuunnitelman vahvistaminen tai vahvistamatta jättäminen

Vesilain 6 luvun 10 §:n perusteella suoritettavassa ojitustoimituksessa on vahvistettava ojitussuunnitelma kustannusarvioineen ja kustannusten ositteluineen ottamalla kuitenkin huomioon mitä vesilain 6 luvussa yhteisestä ojituksesta on säädetty.

Ojitussuunnitelma voidaan vahvistaa ojitustoimituksessa muissakin kuin vesilain 6 luvun 10 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa, jos asian laadun tai laajuuden on katsottava sitä vaativan. Jos ojitusyrittäjä esimerkiksi käsittää useita tiloja, valtio voi vaatia ojitustoimituksen pitämisen rahoittamissaan yrityksissä siinäkin tapauksessa, että yhteisestä ojituksesta on sovittu eikä ojitustoimitus vesilain mukaan ole tarpeen.

Ojitussuunnitelmaa ei kuitenkaan saa vahvistaa silloin, jos kaikki ne hyödynsaajat, jotka ovat vaatineet ojitusta taikka yhtyneet sellaiseen vaatimukseen, luopuvat vaatimasta ojitusta taikka tekevät yhteisestä ojituksesta sopimuksen kenenkään vaatimatta suunnitelman vahvistamista (VL 6:14).

4.5 Toimitusmiehet

Kun toimitusinsinööri on saanut alueelliselta ympäristökeskukselta määräyksen suorittaa ojitustoimitus, on hänen kutsuttava ojitustoimitukseen muiksi toimitusmiehiksi kaksi uskottua miestä kiinteistötoimituksia varten valituista uskotuista miehistä siinä tai niissä kunnissa, joihin yrityksen vaikutus pääasiallisesti ulottuu (VL 19:2 ja 18:1).

Toimitusmiehet suorittavat tehtävänsä virkamiehen vastuulla. Heidän esteellisyydestään sekä esteellisyyttä koskevan väitteen tekemisestä ja estemuistutuksen hyväksymisen vaikutuksista sekä toisen uskotun miehen määräämisestä esteellisen tai toimitukseen saapumatta jääneen sijaan on sovellettava, mitä kiinteistötoimituksen osalta kiinteistönmuodostamislaisissa säädetään (VL 19:2.1 ja 18:1.4).

Ojitustoimituksessa ratkaistaan asiat toimitusmiesten enemmistön mielipiteen mukaan. Niissä tapauksissa, joissa kaikki toimitusmiehet ovat eri mieltä, tulee toimitusinsinöörin mielipide päätökseksi (VL 19:2). Jos toimitusmiehet ovat jostain asiasta eri mieltä, on toimitusmiesten kokouksesta syytä laatia pöytäkirja ja liittää se ojitustoimituksessa kertyviin asiakirjoihin.

4.6 Kokoukset

4.6.1 Alkukokous

Ojitustoimituksessa on, milloin siinä on vahvistettava ojitussuunnitelma, pidettävä alkukokous. Alkukokouksen tarkoituksena on asianosaisten kuuleminen ojitussuunnitelman tavoitteiden ja perusteiden selville saamiseksi ja tarkistamiseksi. Tätä varten toimitusinsinöörin on kutsuttava alkukokoukseen ne, joiden oikeutta tai etua ojitusasialla saattaa koskea. Jos kysymys on VL 6:10.1-2 mukaisesta ojituksesta (ks. kohta 4.1), toimitusinsinöörin on varattava alueelliselle ympäristökeskukselle, työvoima- ja elinkeinokeskukselle kalatalousviranomaisena ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tilaisuus esittää mielipiteensä asiasta. Alkukokousta voidaan jatkaa eri paikoissa ja eri päivinä (VL 19:4).

Toimitusinsinööri laatii kokouksesta pöytäkirjan. Alkukokouksen pöytäkirjamalli on liitteenä 4.1.

4.6.2 Loppukokous

Kun toimitusmiesten ehdotus ojitussuunnitelmaksi on valmistunut, on paikalla pidettävä toimituksen loppukokous. Vastaavasti soveltaen, mitä on mainittu alkukokouksen suhteen, on asianosaisille ja viranomaisille varattava tilaisuus esittää loppukokouksessa huomautuksensa sekä sellaiset vaatimukset ja selvitykset, joiden esittämiseen he katsovat olevan aihetta (VL 19:6). Loppukokouksessa toimitusinsinööri esittelee vahvistettavan suunnitelman, sen hyödyt, haitat ja vahingot sekä vahingonkorvausten maksamisen. Myös kustannusarvio, kustannusosittelu sekä toimeenpanoa ja vastaista kunnossapitoa koskevat määräykset käydään läpi.

Loppukokouksesta on toimitusinsinöörin pidettävä pöytäkirjaa ja kirjattava mahdolliset muistutukset ja vaatimukset toimitusmiesten päätöksen antamista varten. Loppukokouksen pöytäkirjamalli on liitteenä 4.2.

4.6.3 Toimituskokous

Jos ojitustoimituksessa ei ole tarpeen vahvistaa ojitussuunnitelmaa, on siinä pidettävä toimituskokous. Samoin voidaan menetellä, jos ojitustoimitusta koskevaan hakemukseen sisältyy vahvistettavaksi tarkoitettu asianmukainen suunnitelma eikä kysymys ole ympäristölupaviraston luvan vaativasta hankkeesta tai tulva-alueen poistamisesta tai pienentämisestä (VL 6:10.1-2). Toimituskokouksesta on muutoin voimassa, mitä vesilaissa on loppukokouksesta säädetty. Kokous on pidettävä ojitettavan alueen läheisyydessä ja sitä voidaan jatkaa eri paikoissa ja eri päivinä.

Ojitussuunnitelmaa ei ole tarpeen laatia ja vahvistaa, milloin on kysymys esimerkiksi ojitusyhtiön perustamisesta (VL 6:25, 27 ja 32) tai ojitusta koskevien osakkaiden keskinäisten riitaisuuksien ratkaisemisesta, jossa tarkoituksessa esimerkiksi ympäristönsuojelulautakunta on osoittanut asianomaisen hakemaan ojitustoimitusta (VL 20:2.3).

4.6.4 Kokouksista tiedottaminen

Ojitustoimituksen alku- ja loppukokouksesta on toimitusinsinöörin alla mainittu ja poikkeuksia lukuun ottamatta julkisesti kuulutettava vähintään neljätoista päivää ennen kokousta niissä kunnissa, joiden alueelle ojituksen vaikutukset ulottuvat. Sen lisäksi on samassa ajassa toimitettava suunnitelma niille viran-

omaisille, joita asia saattaa koskea (ks. kohta 4.6.1 Alkukokous). Suunnitelma on myös lähetettävä asianomaiseen kuntaan yleisesti nähtävänä pidettäväksi. Kuulutussmallit ovat liitteessä 5.

Loppukokouksesta on lisäksi ilmoitettava tiedossa olevalla postiosoitteella lähetetyssä kirjeessä niille maanomistajille, joita ojitusasia koskee sekä, milloin ojitus koskee toisen maalla olevaa puroa, jossa on voimalaitos tai muu rakennelma, myös niiden omistajille.

Merkitykseltään vähäisissä hakemusasioissa, joissa edellä olevien säännösten mukainen tiedoksianto asian laadun vuoksi ei ole tarpeen, eikä hakemus vaikuta muiden oikeuteen tai etuun, voidaan tiedoksianto hoitaa muulla sopivalla tavalla.

Jos ojitus koskee yhteisen maa- tai vesialueen järjestäytymätöntä osakaskuntaa, loppukokouksesta on ilmoitettava osakaskunnalle. Merkitykseltään vähäisessä asiassa tieto voidaan kuitenkin antaa julkisesti kuuluttamalla (VL 19:7 ja 16:8.3).

Muille toimitettavien kuulutusten lähettämisen toimitusinsinööri ratkaisee kussakin tapauksessa erikseen. Kuulutukset on postitettava niin ajoissa, että ne ehditään julkipanna kuntien ilmoitustauluille neljätöistä päivää ennen alkukokousta. Tähän neljätöistä päivän määräaikaan ei kuitenkaan lueta mukaan kuulutuksen julkipanopäivää. Kuulutuksen julkipanopäivän ja alkukokouksen pitämispäivän väliin on siten jäätävä neljätöistä päivää, mikäli julkaisemispäivä ja alkukokouksen pitämispäivä ovat keskellä viikkoa olevia arkipäiviä. Muussa tapauksessa on kuulutuksen nähtävänäoloaika vastaavasti pitempi.

Jos ojitus vaikuttaa yleiseen tiehen, rautatiehen tai muuhun kiskorataan, on asianomaisille viranomaisille tai kiskoradan omistajalle lähetettävä kuulutus ja tarvittavilta osin tiedot suunnitelmasta.

4.7 Luvan hakeminen kesken toimituksen

Jos toimitusinsinööri ojitussuunnitelmaa käsiteltäessä havaitsee, että ojitukseen joltakin osin on hankittava ympäristölupaviraston lupa tai poikkeus (VL 6:2.1-2 ja 6:2a), hänen on ilmoitettava asiasta hakijalle ja kirjallisesti kehoitettava tätä hakemaan lupaa, mikäli tämä haluaa toimitusta jatkettavan (VL 19:5). Toimitusinsinöörin on myös selvitettävä hakijalle minkä vuoksi luvan saaminen on tarpeen (VA 80 §) (vrt. kohta 2.2.1 Ympäristölupaviraston luvan tarve).

Toimitusinsinöörin tulee laatia lupahakemusta varten selvitys ja suunnitelma siltä osin kuin asiassa tarvitaan ympäristölupaviraston lupa. Toimitusinsinöörin selvityksessä voidaan todeta uskottujen miesten mielipide suunnitelmasta tai se, että suunnitelman (ehdotuksen) tekeminen on jätetty toimitusinsinöörin tehtäväksi.

Ojitustoimitusta ei voida jatkaa eikä antaa päätöstä ennen ympäristölupaviraston lainvoimaista päätöstä. Ellei lupaa haeta, toimitus raukeaa, mikä on syytä selvittää hakijan kanssa jo asian valmisteluvaiheessa (VL 19:5).

Jos toimitusinsinööri huomaa, ettei hän asetuksen mukaan ole pätevä hoitamaan ojitustoimitusta, on hänen ilmoitettava asiasta ympäristökeskukselle, jotta se määräisi toimitukselle uuden toimitusinsinöörin (ks. VA 79.2).

4.8 Tilusjärjestely

Silloin kun ojitus on suoritettu tai suoritetaan siten, että siitä aiheutuu tilusten pirstoutumisen tai supistumisen taikka kulkuyhteyden vaikeutumisen vuoksi huomattavaa haittaa kiinteistön tai sen osan käyttämiselle, voidaan suorittaa Vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetussa laissa (451/88) mainittu tilusjärjestely. Jos tällainen tilusjärjestely saattaisi tulla suoritettavaksi yhteisen ojituksen yhteydessä, ojitustoimituksen toimitusmiesten on toimitettava alustava ehdotuksensa ojitussuunnitelmaksi asianomaiselle maanmittaus-toimistolle (VL 19:5a).

Toimitusmiesten päätöstä ei saa antaa ennen kuin tilusjärjestelytoimitus on lainvoimainen.

4.9 Toimitusmiesten päätös

Loppukokouksen tai toimituskokouksen tultua pidetyksi toimitusmiesten on annettava päätös, jossa on vahvistettava ojitussuunnitelma, milloin sellainen on laadittu, ja annettava ratkaisu tehdyistä muistutuksista ja vaatimuksista, sekä tarvittavat määräykset siitä, miten ojitusyryitys muutoin on pantava toimeen. Päätöksessä on myös määrättävä, onko havaitusta vahingosta sekä mihin määrään suoritettava korvausta, vaikkei korvausvaatimusta ole tehty. Niin ikään on päätöksessä, mikäli ojitusasiassa on näistä seikoista kysymys, arvioitava ojituskustannukset sekä toimitettava menojen osittelu ja annettava määräykset vastaisesta ojan kunnossapidosta. Ojitustoimituksen päätösmalli on liitteessä 4.

Ojitustoimituksen päätös, joka päivätään annetuksi hankkeen kotikunnassa, on annettava 30 päivän kuluessa loppukokouksesta tai toimituskokouksesta, jollei alueellinen ympäristökeskus erityisistä syistä pidennä tätä aikaa. Päätös, johon on liitettävä valitusosoitus Vaasan hallinto-oikeuteen, annetaan alueellisen ympäristökeskuksen ilmoitustaululle asetettavassa kuulutuksessa mainittuna päivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätöksestä on lisäksi ilmoitettava tiedossa olevalla postiosoitteella niille, joita asia koskee. Päätös on toimitettava hakijalle ja jäljennös siitä muulle sitä pyytäneelle asianosaiselle. Jäljennös päätöksestä on myös lähetettävä asianomaisten kuntien ympäristönsuojeluviranomaiselle, alueelliselle ympäristökeskukselle ja työvoima- ja elinkeinokeskukselle. Päätösjäljennökset on tarkoituksenmukaista postittaa samana päivänä, kun päätöksen antamista koskeva kuulutus on pantu alueellisen ympäristökeskuksen ilmoitustaululle.

Kuulutus on pidettävä alueellisen ympäristökeskuksen ilmoitustaululla valitusajan loppuun.

Ojitustoimitus katsotaan päättyneeksi silloin, kun toimitusinsinööri on antanut tai lähettänyt päätöksen tiedoksi edellä mainituille ja ilmoittanut päätöksen antamisesta kuulutuksella alueellisen ympäristökeskuksen ilmoitustaululla.

4.10 Muutoksenhaku ojitustoimituksen päätökseen

Ojitustoimituksessa annettuun päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea ja julkisen edun valvojana alueellinen ympäristökeskus sekä työvoima- ja elinkeinokeskus kalatalousviranomaisena. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle kaksin kappalein 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Vaasan hallinto-oikeus tilaa valitusasiain käsittelyä varten ojitustoimituksessa kertyneet asiakirjat, ja antaa, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta, tiedon valituksesta vastineen antamista varten niille asianosaisille ja viranomaisille, joita valitus koskee.

Ojitustoimitusta koskeva valitus on pidetään asianomaisessa kunnassa nähtävänä 30 päivän ajan, jolloin valitukseen voidaan kirjallisesti vastata (VL 17:4).

Vaasan hallinto-oikeus antaa päätöksensä julkipanon jälkeen ja sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun se on annettu. Päätöksestä ilmoitetaan

viipymättä yrityksen sijaintikunnan ja sellaisen kunnan ilmoitustaululla, jonka alueelle yrityksen vaikutukset ulottuvat. Lisäksi päätös toimitetaan valittajalle ja päätöksen jäljennös sitä pyytäneille asianosaisille sekä ympäristölupavirastolle, alueelliselle ympäristökeskukselle, asianomaisten kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille ja niille viranomaisille, joille valituksesta sen käsittelyn aikana on annettu tieto. Päätös toimitetaan myös Suomen ympäristökeskukselle (VL 17:7).

Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä on mahdollista valittaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle, jolloin valituskirje liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle kaksin kappalein 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (VL 17:8). Asianosaisten kuulemisesta ja asiakirjojen nähtävänäpidosta on voimassa soveltuvasti, mitä edellä on mainittu valittamisesta ojitustoimituksen päätöksestä (VL 17:10).

4.11 Toimitusmiesten päätöksen voimassaolo tai yrityksen raukeaminen

Toimitusmiesten päätöksessä on vesilain 6 luvun 11 §:n 5 momentin mukaan määrättävä aika, enintään 10 vuotta, jonka kuluessa työ on toteutettava. Määräaikaa voidaan tarvittaessa pidentää ojitustoimituksessa, jota on haettava ennen määräajan päättymistä.

Toimitusmiesten päätös raukeaa, ellei hanketta olennaisilta osin toteuteta päätöksessä määrättyssä tai pidennetyssä ajassa. Yrityksen raukeaminen voi tapahtua myös siten, että osakkaat päättävät siitä yksimielisesti kokouksessa, jonka kutsussa asiasta on mainittu.

5 Toimitusinsinöörin tehtävät ojitustoimituksen päätyttyä

5.1 Ilmoitukset lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin

Toimitusmiesten päätöksen antamisen jälkeen toimitusinsinööri on VL 6:31a §:n mukaan viipymättä ilmoitettava lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin vahvistetun suunnitelman mukaiset kustannusosuudet (VL 6:19) samoin kuin lisäosakkaalle määrätty kustannusosuus (VL 6:30). Sen sijaan moitteen johdosta pidetyssä toimituksessa muutetusta kustannusten jaosta (VL 6:29.3) johtuvan ilmoituksen tekevät toimitsijat (kts. kohta 7.9 Ilmoitukset lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin).

Mikäli toimitusmiesten päätökseen haetaan muutosta, alueellisen ympäristökeskuksen on siitä samoin kuin sitä koskevasta lainvoimaisesta ratkaisusta viipymättä ilmoitettava kirjaamisviranomaiselle.

Ojitushankkeiden panttioikeuksiin ja rasitteista vapauttamiseen liittyvät ilmoitukset selvitetään lähemmin liitteessä 2.

5.2 Mahdolliset lausunnot

Mikäli ojitustoimituksen päätöksestä valitetaan, toimitusinsinööri on pyydettyessä annettava Vaasan hallinto-oikeudelle lausuntonsa valitusten johdosta. Lisäksi ympäristökeskuksen on pyynnöstä toimitettava hallinto-oikeudelle ojitustoimituksen asiakirjat valitusasian käsittelyä varten (VL 17:4). Toimitusinsinööri voi olla läsnä ja esittää mielipiteensä asiaa koskevassa hallinto-oikeuden mahdollisessa maastotarkastuksessa.

Jos ojitukseen joltakin osin haetaan lupaa kesken toimituksen, saattaa ympäristölupavirasto tarvittaessa pyytää toimitusinsinööriltä lausunnon tai lisäselvityksen hakemuksen käsittelyyn liittyen.

5.3 Asiakirjojen arkistointi

Ojitustoimituksen päätyttyä toimitusinsinööri luovuttaa ojitustoimituksessa kertyneet asiakirjat alueelliseen ympäristökeskukseen arkistoitavaksi. Myös sähköisessä muodossa olevat tarpeelliset tiedot on arkistoitava.

6 Ojituslaitoksen kustannukset

6.1 Toimituksen maksullisuus

Ojituslaitos on hakijalle muutoin maksuton, mutta vesilain 21 luvun 10 §:n mukaan hakijan on ojituslaitoksessa suoritettava kokousten pitämisestä aiheutuvat kustannukset niihin luettuina uskotuille miehille ja apumiehille suoritettavat palkkiot ja päivärahat sekä matkakustannusten korvaukset. Toimitusinsinöörin päivärahat ja matkakustannusten korvaukset suoritetaan kuitenkin valtion varoista. Valtio vastaa myös kustannuksista, jotka aiheutuvat ojituslaitoksessa laadittavista asiakirjoista, käänöksistä yms.

6.2 Suunnitelman maksullisuus

Jos hakija ei ole esittänyt ojituslaitossuunnitelmaa hakemuksen yhteydessä tai toimitannut sitä myöhemminkään alkukokouksessa määrättyssä kohtuullisessa ajassa, on toimitusinsinöörin huolehdittava ojituslaitossuunnitelman laatimisesta (VL 19:1.3). Kun toimitusinsinööri laatii suunnitelman, taikka jos hakijan tai muun hyödynsaajan esittämä suunnitelma vaatii huomattavaa täydentämistä, hakijan on suoritettava siitä valtiolle aiheutuneet kustannukset maksuperustelain (150/1992) periaatteita noudattaen (VL 21:10.1). Toimituskustannuksiin kuuluvien suunnitelman laatimisesta tai huomattavasta täydentämisestä johtuvien kustannusten perimiseksi on toimitusinsinöörin liitettävä laskelma ojituslaitoksen päätökseen (VL 21:10.2).

6.3 Toimituksen ennakkomaksut

Toimitusinsinööri voi vaatia hakijaa suorittamaan toimituskustannuksia varten ennakkomaksun uhalla, että asian käsittelyä ei jatketa ennen kuin maksu on suoritettu tai hyväksyttävä vakuus sen maksamisesta on asetettu. Toimitusinsinöörin vaatimukseen perustuva ennakkomaksu on suoritettava alueelliselle ympäristökeskukselle toimitusinsinöörin laatiman laskelman perusteella.

Ympäristökeskus voi periä laskelman mukaiset kustannukset hakijalta vesilain 21 luvun 7 §:n mukaan ilman päätöstä maksuvelvollisuudesta. Ellei suunnittelukustannuksia varten ole suoritettu ennakkomaksua, ne voidaan tarvittaessa periä ulosottoimin.

Suunnittelukustannukset tai niiden enimmäismäärä tulisi arvioida etukäteen hakijan kanssa riippumatta siitä vaaditaanko ennakkomaksua vai suoritetaanko periminen jälkikäteen (VL 21:12).

6.4 Muutoksenhaun maksullisuus

Valittajalta peritään valitusasian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) mukaan (muutos 3.12.2002, 1024/2002).

Ojitusasiaa koskevasta ympäristölupaviraston luvasta peritään maksu ympäristölupaviraston maksullisia suoritteita koskevan ympäristöministeriön asetuksen (1416/2001) mukaan.

7 Ojitusyhtiö

7.1 Ojitusyhtiö ja sen perustaminen

Yhteisen ojituksen toimeenpanemista varten on perustettava ojitusyhtiö, milloin hyödynsaajia on vähintään kaksi ja ojitukseen on hankittava ympäristölupaviraston lupa (ks. kohta 2.2.1) tai sopimusta yhteisestä ojituksesta ei saada aikaan. Ojitusyhtiön osakkaita ovat ne, jotka saavat ojituksesta hyötyä. Yhtiökokous voi myöhemminkin hyväksyä sellaisia uusia osakkaita, jotka haluavat johtaa ojaan vettä. Ojitusyhtiö voidaan perustaa muussakin tapauksessa, jos joku niin haluaa ja sitä on ojituksesta johtuvien asioiden hoitamista varten pidettävä tarpeellisena. Ojitusyhtiö on kuitenkin aina perustettava ojituksen kunnossapitoa varten, jos hyödynsaajia yhteisessä ojituksessa on vähintään viisi (ks. VL 6:25). Tällöin on tietenkin järkevää perustaa yhtiö myös jo toteuttamista varten.

Ojitusyhtiö on yleensä perustettava ojitustoimituksessa, jolleivät osakkaat asiasta toisin sovi. Perustettaessa ojitusyhtiötä on sille hyväksyttävä yhtiön säännöt ja valittava ensimmäiset toimitsijat. Jollei ojitusta varten ole vahvistettu ojitusuunnitelmaa, on myös osakkaiden osuudet vahvistettava toimituksessa (VL 6:27).

7.2 Äänivalta ojitusyhtiössä

Ojitusyhtiössä on kullakin osakkaalla sellainen äänivalta, joka vastaa ojitusuunnitelmassa hänen maksettavakseen määrätyn osuuden suhdetta ojituskustannuksiin. Päätökset tehdään yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Kuitenkin yrityksen raukeamisesta voidaan päättää vain, jos kokouskutsussa on ilmoitettu sanotun asian käsiteltäväksi ottamisesta, ja kaikki ne kokouksessa olevat, jotka ovat vaatineet ojitusta tahi yhtyneet sellaiseen vaatimukseen, sitä kannattavat (VL 6:26).

7.3 Ojitusyhtiön säännöt

Ojitusyhtiön säännöissä on mainittava (VL 6:27):

- 1) yhtiön nimi ja kotipaikkakunta
- 2) montako toimitsijaa yhtiölle valitaan ja mikä on heidän toimikautensa sekä miten heidän palkkionsa määrätään
- 3) jos toimitsijoita on useampia, miten heidät kutsutaan kokoon ja miten toimitsijain kokouksessa päätökset tehdään;

- 4) saavatko toimitsijat antaa ja minkälaisia asioita yhden tai useamman heistä hoidettavaksi toisten myötävaikutuksesta;
- 5) miten yhtiön nimi kirjoitetaan;
- 6) tilikausi ja tilinpidon perusteet sekä miten tilit tarkistetaan; sekä
- 7) milloin ja miten yhtiön osakkaat kutsutaan kokoukseen ja miten muut tiedonannot heille toimitetaan.

Ojitusyhtiön säännöt sekä kirjallinen ilmoitus toimitsijoista on ennen ojitustyön aloittamista annettava niiden kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, joiden toimialueilla ojitus pannaan toimeen. Ojitusyhtiön sääntömalli löytyy ympäristöhallinnon lomakeluettelosta. Ojitusyhtiön sopimus- ja sääntömalli ovat liitteenä 6.

7.4 Ojitusyhtiön toimitsijat

Ojitusyhtiön toimitsijoiksi valitut käyttävät yhtiön puolesta puhevaltaa tuomioistuimessa sekä edustavat muutoinkin yhtiötä. Käytännössä toimitsijat hoitavat osakkaiden puolesta sääntöjen mukaisesti yhteisiä ojituksen toimeenpanoa ja kunnossapitoa koskevia asioita. Ojitusyhtiön toimitsijoista on soveltuvin kohdin voimassa, mitä uittoyhdistyksen hallituksesta on VL 5 luvussa säädetty. Vastaa- vasti ojitusyhtiön virheellisestä päätöksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä uittoyhdistyksestä on VL 5 luvun 76 §:ssä säädetty, kuitenkin niin, että moite sellaista yhtiön päätöstä vastaan, joka koskee osakkaan oikeuksia ja velvollisuuksia yhtiössä, on pantava vireille ojitustoimituksessa (VL 6:28).

7.5 Osakkaiden ennakkomaksut ja tarkistettu laskelma kustannusten jaosta

Ojitusyhtiön osakkaiden on ojituksen kustannusten maksamista varten suoritettava ennakkomaksuja, jos yhtiön kokous niin päättää. Passiiviosakas ei kuitenkaan ole velvollinen suorittamaan ennakkomaksuja. Ennakkomaksuja voidaan kantaa niin hankkeen toteuttamista kuin sen kunnossapitoakin varten. Ennakkomaksujen viivästyskorko on 6 %, ellei yhtiökokous toisin päätä.

Ojitustyön valmistuttua on toimitsijoiden laadittava tai hankittava asianomaisen viranomaisen laatima tarkistettu laskelma kustannusten jaosta ja alistettava se yhtiön kokouksen hyväksyttäväksi. Mikäli hyödyn jakaantuminen osakkaiden kesken poikkeaa huomattavasti osakkaiden kustannusosuuksien perusteena olleesta arviosta, on kustannusten jakoa vastaavasti oikaistava. Samoin on mene- teltävä, jos yhtiöön hyväksytään uusi osakas (VL 6:29).

Yhtiökokouksen vahvistamaa kustannusten jakoa saa osakas moittia ojitustoimituksessa, jonka pitämistä on vaadittava kolmen kuukauden kuluessa kokouksesta.

7.6 Osallistumisvelvollisuus toteutuksen jälkeen

Jos ojituksen toteuttamisen jälkeen siitä havaitaan aiheutuneen huomattavaa hyötyä jollekin, joka ei ole yhtiön osakas, tämä on vaadittaessa velvollinen osallistumaan ojituksen kustannuksiin enintään saamaansa hyötyä vastaavalla määrällä (VL 6:30).

Asiasta voidaan sopia, kun tällainen hyödynsaaja hyväksytään yhtiön osakkaaksi. Muussa tapauksessa vaatimus osallistumisesta on pantava vireille ojitustoimituksessa. Suoritettavan määrän maksamiseen sovelletaan mitä passiivosakkaan osalta on voimassa (VL 6:22).

7.7 Osakkaiden maksujen perintä

Vesilain mukaan perustetun ojitusyhtiön osakkaiden yhtiölle suoritettavat maksut saadaan periä heiltä toimitsijain laatiman jakoluettelon perusteella. Jollei maksua joltakin osakkaalta saada, vastaavat muut osakkaat maksusta, kunnes se saadaan perityksi (VL 6:31 ja 6:19.2).

Yhtiölle suoritettavat maksut voidaan tarvittaessa periä ulosottoimin yhtiökokouksen hyväksymän laskelman tai toimitsijan laatiman jakoluettelon perusteella ilman maksuvelvollisuudesta annettua päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin koskevassa laissa (367/1961) on säädetty. Valitus laittomasta maksuunpanosta on kuitenkin tehtävä Vaasan hallinto-oikeudelle (VL 21:7).

Mikäli ojitusyhtiö on perustettu vesioikeuslain mukaan ennen 1.4.1962, edellyttää ulosotto käräjäoikeuden päätöstä. Vesioikeuslain mukaan perustettu ojitusyhtiö voidaan toimituskokouksessa muuttaa vesilain mukaiseksi.

7.8 Yhteisen ojan kunnossapito

Vastuu yhteisen ojan kunnossapidosta on ojitusyhtiöllä, silloin kun sellainen on perustettu. Yhteinen oja on hyödynsaajien pidettävä kunnossa niin ettei siitä aiheudu kenenkään etua loukkaavia vahingollisia tai haitallisia seurauksia, ja osallistuttava kunnossapitokustannuksiin samojen perusteiden mukaan kuin var-

sinaisiin ojituskustannuksiinkin, jolleivät erityiset syyt vaadi toisenlaista osittelua. Jos oja tulee jollekin tilalle hyödyttömäksi, on se vapautettava kunnossapitokustannuksista (VL 6:32).

7.9 Ilmoitukset lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin

Ojitushankkeessa hyödynsaajan kiinteistö on vesilain 6. luvun 31a §:n mukaan panttina sen osalta maksettavien kustannusten suorittamisesta. Ojitusyhtiön toimitsijoiden on viipymättä ilmoitettava lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin yhtiökouksen hyväksymät kustannusosuudet, jotka koskevat

- sopimusojituksen suunnitelman mukaisia kustannuksia
- toteutetun hankkeen tarkistettuja tai oikaistuja kustannuksia tai uuden osakkaan kustannuksia (VL 6:29.2) tai moitteen johdosta pidetyssä toimituksessa muutetun kustannusosittelun mukaisia kustannuksia (VL 6:29.3)
- kunnossapitokustannuksia tai muita ojitustoimituksen jälkeen syntyviä kustannuksia korkoineen.

Panttivastuuta ja sen ilmoittamista selvitetään lähemmin panttioikeuksia ja rasitteista vapauttamista koskevassa liitteessä 2.

7.10 Yhtiön uudelleen järjestäminen

Jos ojitusyhtiön toiminta on lakannut, osakas tai asianomainen valvontaviranomainen voi kutsua yhtiön osakkaat kokoukseen päättämään yhden tai useamman toimitsijan asettamisesta huolehtimaan yhtiön kunnossapito- ja muista velvoitteista. Tällöin (VL 6:25) on soveltuvin kohdin noudatettava, mitä vesilaissa säädetään ojitusyhtiöistä ja sen toimitsijoista.

8 Peruskuivatushankkeiden rahoitus

8.1 Oma rahoitus

Kun hankkeella on lainvoiman saanut ojitustoimituksen päätös tai lailliset edellytykset toimeenpanoon muutoin ovat olemassa, on selvittävät rahoitusmahdollisuudet. Pääsääntöisesti on käytettävissä kaksi eri rahoitusmuotoa joko täysin oma rahoitus tai valtion myöntämä tuki yhdistettynä omaan rahoitukseen.

Jos päädytään omaan rahoitukseen, suorittaa jokainen kustannusten osittelun mukaisen osuutensa ojitusyhtiölle, joka teettää työn. Vesilain 6 luvun 29 §:n mukaan voi ojitusyhtiön kokous päättää, että yhtiö kerää ennakkomaksuja, jotka on maksettava asetetussa määräjassa. On myös mahdollista, että ojitusyhtiö ottaa pankkilainan, jolla kustannukset katetaan ja kukin osakas suorittaa vuosimaksujen muodossa osuutensa yhtiön lainakustannuksista. Jotta ojitusyhtiö saisi lainaa edellyttää se usein vakavaraisia takaajia ja muita vakuuksia, joten yleensä on yksinkertaisempaa, että kukin osakas vastaa itse oman osuutensa rahoituksesta.

8.2 Valtion tuki

Valtion osallistuminen kuivatushankkeen toteuttamiseen perustuu peruskuivatus-toiminnan tukemisesta annettuun lakiin (TukL 947/1997) ja vastaavaan asetukseen (TukA 530/1998). Valtion tuki voidaan myöntää joko pelkkänä avustuksena tai pelkkänä lainana tai näiden yhdistelmänä. Valtion tuen myöntää hakemuksesta paikallinen TE-keskus käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Lain mukaan tuki myönnetään pääsääntöisesti avustuksena, jolloin hyödynsaajat eli ojitusyhtiö teettää työn itse ja puhutaan ns. osakastyöstä. Hyödynsaajien hakemuksesta on myös mahdollista toteuttaa hanke osittain tai kokonaan valtiontyönä, jolloin sille voidaan myöntää yksinomaan valtionlainaa tai sekä avustusta että valtionlainaa.

Avustusta voidaan koko maassa myöntää jäljempänä kohdassa 8.5 selvitettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista. Valtiontyön tuki eli avustuksen ja lainan yhteismäärä ei saa ylittää 90 % hyväksyttävistä kustannuksista. Se osuus kustannuksista, jota valtion tuki ei kata eli omarahoitusosuus, on rahoitettava joko rahalla, osakkaiden omalla työllä tai esimerkiksi tarvikehankintoina.

Valtionlainan takaisinmaksuaika on yksityisellä lainansaajalla enintään 15 vuotta. Valtion, liikelaitoksen, kunnan, seurakunnan, säätiön, yhtiön tai muun yhteisön saama laina peritään takaisin enintään viidessä kannossa sen mukaan kun TE-keskus rahoituspäätöksessään päättää. TE-keskus voi kuitenkin päättää, että maataloutta pääelinkeinonaan harjoittavalle yhtiölle tai muulle yhteisölle tulevan lainan laina-aika on enintään 15 vuotta.

Valtionlainan korko on (2003) kolme prosenttia (TukL 9 §).

8.3 Valtion tuen edellytykset

Tuki voidaan myöntää ojitusyhtiölle tai kiinteistönomistajille yhteistä hanketta varten. Tuettavassa hankkeessa hyödyn tulee kohdistua pääasiassa viljelysmaahan ja useampaan kuin yhteen maatilaan. Hankkeesta täytyy olla hyväksyttävä suunnitelma kustannusarvioineen ja kustannusten ositteluineen. Rahoittaja voi vaatia, että se on vahvistettu ojitustoimituksessa (TukL 5 §).

Tuen myöntämisen ehtona on myös, että suunnitelmassa on riittävästi ja asianmukaisesti otettu huomioon ympäristön suojeluun ja hoitoon liittyvät seikat. Tukea myöntäessään rahoittaja voi tarvittaessa asettaa ympäristön suojeluun ja hoitoon liittyviä erityisehtoja, jotka voivat olla kireämpiä kuin yleisesti laeissa vaaditut (TukL 6 §).

Tuen edellytyksenä on myös se, että peruskuivatushankkeen kustannusten on oltava kohtuulliset saavutettavaan hyötyyn verrattuna. Hyötyalueen peltojen on oltava sijainniltaan, maaperältään ja muiltakin ominaisuuksiltaan sellaisia, että niiden jatkuva viljely on tarkoituksenmukaista ja todennäköistä (TukL 7 §).

Valtion tukea voidaan myöntää myös peruskorjaustyölle, jolla aiemmin toteutettu hanke uusitaan kokonaan tai merkittävältä osiltaan. Sen sijaan puhtaasti kunnossapitoluontoiseen työhön ei valtion varoja voida myöntää. Peruskorjaustyössä voidaan suunnitelmana käyttää aiemman hankkeen tarkistettua suunnitelmaa (TukL 5 §).

8.4 Kustannukset, joihin valtion tukea voidaan myöntää

Pääsääntöisesti voidaan valtion tukea myöntää kaikkiin hankkeesta tai sen osasta aiheutuviin kustannuksiin lukuun ottamatta eräitä vahingonkorvauksia. Tuettavia kustannuksia ovat siten hankkeen suunnittelu- ja rakentamiskustannukset sekä ojitustoimituksesta hakijalle aiheutuvat kustannukset.

Hankkeesta aiheutuvia vahingonkorvauksia voidaan myös tukea. Osakkaille maksettavia korvauksia, jotka johtuvat ojaksi, pientareeksi tai enintään kahden metrin suojakaistaksi käytettävästä maasta, ei kuitenkaan voida tukea, ellei siihen ole erityisiä syitä. Kaivumaiden levittämisestä osakkaan maille tai heidän kaivojensa kuivumisesta johtuvia korvauksia ei myöskään voi ilman erityistä syytä tukea. Huomattava kuitenkin on, että vaikka valtion tukea ei näihin kustannuksiin voi myöntää eikä käyttää, niin ojitusyhtiö tai yksittäinen ojitaja voi olla velvollinen maksamaan näitä, jos niitä vaaditaan. Jos näitä vahingonkorvauksia suoritetaan, niin niiden perusteella ei osakastyön avustus tai valtionyön tuki kasva, eikä niitä myöskään voi laskea valtionyön omakustannusosuuteen (TukA 8 §).

Ympäristöhoitotoimenpiteiden tukemista on selvitetty tarkemmin kohdassa 8.5.

8.5 Ympäristönsuojelun ja -hoidon huomioiminen valtion rahoituksessa

Avustuksen enimmäismäärää voidaan korottaa enintään 20 prosenttiyksikköä, jos hankkeessa tarvittavat vesiensuojelutoimenpiteet tai rakenneratkaisut ovat erityisen kalliita. Harkinnanvaraiset ympäristönsuojelu- ja -hoitotoimenpiteet voidaan myös rahoittaa kokonaan avustuksella, jolloin niitä ei oteta huomioon määriteltäessä hankkeelle myönnettävää muuta avustusosuutta.

Avustusosuutta voidaan korottaa 20 prosenttiyksiköllä myös, jos merkittävä osa hankkeen kustannuksista johtuu sellaisten liettymis- tai tulvavahinkojen poistamisesta, joiden syynä ovat hankkeen yläpuolisella valuma-alueella tehdyt toimenpiteet. Näiden avustusta korottavien seikkojen käyttö on täysin rahoituspäätöksen tekijän harkinnassa (TukA 7 §).

8.6 Valtionyön luovuttaminen ja lainaluettelo

Valtionyön valmistuttua pidetään alueellisen ympäristökeskuksen ja ojitusyhtiön kesken luovutuskokous (TukL 11 §), jossa päätetään työn luovuttamisesta yhtiölle, jolle samalla siirtyy vastuu hankkeen hoidosta. Luovuttamisesta ja työhön liittyvistä mahdollisista lisätoimenpiteistä säädetään lähemmin asetuksella (TukA 13 §).

Sen jälkeen kun valtियो on luovutettu alueellisen ympäristökeskuksen on selvitettävä hankkeen kustannukset ja laadittava lainaluettelo kahden vuoden kuluessa luovutuksesta lainan takaisinperimistä varten.

Mikäli luovutuksesta syntyy erimielisyyttä työn toteuttajan ja vastaanottajan välillä, asiassa on pyrittävä yhteisymmärrykseen. Ellei asiassa päästä sovintoon, luovutus voidaan jättää käräjäoikeuden ratkaistavaksi, paitsi jos kysymys on rahoitusehtojen noudattamisesta, josta asiasta päättää ympäristökeskus.

8.7 Lainojen yhdistäminen

Jos valtionyössä saman hankkeen hyötyalueella on useita samaan maatilaa kuuluvia kiinteistöjä, yhdistetään näiden osalle tulevat lainat siten, että niitä käsitellään ja ne peritään takaisin maatilakohtaisena kokonaisuutena (TukL 14 §). Tästä syystä sovellettaessa pienten lainojen kertaperinnästä annettua lakia, suoritetaan siis kertaperintä vasta, kun koko maatilaa kohdistuva laina alittaa kertaperintärajan. Lainojen yhdistäminen maatilakohtaiseksi lainaksi tehdään valtionyön lopputilityksen yhteydessä.

8.8 Panttivastuu ja valtion lainan jakaminen

Ojitushankkeessa hyödynsaajan kiinteistö on panttina sen osalle tulevan valtionlainan ja sen koron sekä perimiskustannusten suorittamisesta (TukL 15 §).

Jos panttina oleva kiinteistö jaetaan, sen valtionlaina voidaan jakaa ja panttivastuuta vastaavasti muuttaa omistajien kesken, jos he siitä sopivat ja TE-keskus hyväksyy sopimuksen ja muut pantinhaltijat antavat jakamiseen suostumuksensa. Uuden valtionlainan osalta asiasta säädetään tukemislaisissa ja asetuksessa (TukL 16-17 § ja TukA 14 §) sekä vanhojen lainojen osalta vanhan rahoituslain 28–30 §:ssä.

Panttivastuuta ja valtionlainan jakamista on selvitetty myös panttioikeuksia ja rasiitteista vapauttamista koskevassa liitteessä 2.

8.9 Avustuksen takaisin periminen ja lainojen irtisanominen

Peruskuivatustoiminnan tukemislain mukaan voidaan maksettu avustus periä takaisin tai irtisanoa laina heti takaisin maksettavaksi, jos tuki on myönnetty oleellisesti väärin perustein tai tuen saaja on antanut tuen myöntämiseen tai avustuksen maksamiseen olennaisesti vaikuttaneita virheellisiä tietoja tai menetteltyt muutoin vilpillisesti.

Maksettu avustus voidaan periä takaisin osittain tai kokonaan, jos avustuksen saaja ei ole noudattanut avustuspäätöksessä asetettuja ehtoja tai työ on jäänyt

kesken. Takaisinperintäpäätöstä ei kuitenkaan saa tehdä, jos avustuksen myöntämispäätöksestä on kulunut 15 vuotta.

Laina voidaan irtisanoa heti takaisin maksettavaksi, jos koron tai lyhennyksen maksaminen viivästyy enemmän kuin 30 päivää, tai jos kunnossapitovelvoite taikka muu ojittajalle kuuluva velvoite laiminlyödään tahi lainansaaja ei ole noudattanut rahoituspäätöksessä annettuja ehtoja (TukL 18 §).

Liitteet

Liite 1

Suunnitteluohjeita luonnonmukaisen vesirakentamisen soveltamisesta

1. Luonnonolosuhteiltaan arvokkaiden uoman osien säilyttäminen

Ojitushankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee välttää purojen arvokkaiden piirteiden tarpeetonta muuttamista. Luontaiset koskikynnykset ja uoman erityiskohteet, kuten irtokivet ja arvokkaat kasvustoalueet tulee pyrkiä säilyttämään. Mutkittlevien uomien suoristamista tulee välttää ja kaivamista tulee suorittaa vain niillä uomaosuuksilla, joilla se on välttämätöntä. Olemassa olevia rantavyöhykkeitä voidaan säästää esim. toispuoleisella tai kesäveden yläpuolella tapahtuvalla kaivulla. Kesäveden pinnan alentamista tulee välttää mitoittamalla alivirtaamia vastaava uoma riittävän pieneksi ja tarvittaessa esim. pohjakynnyksiä rakentamalla.

Myös valtaojat on suositeltavaa kaivaa siten, että niillä voisi olla merkitystä vesistön ja peltoluonnon monimuotoisuuden sekä vesistön oman puhdistuskyvyn kannalta. Kaltevissa uomissa alivirtaamia varten on suositeltavaa kaivaa kapea ja mutkittleva uoma ja tulvavirtaamia varten tulvatasanne. Tulvatasanteelle kasvava kasvillisuus on tällöin otettava huomioon uoman mitoituksessa.

2. Haitallisten vesistövaikutusten estäminen ja kaivualueiden viimeistely

Kaivamisesta aiheutuvaa haittaa vesistölle, kuten samentumista ja happamoitumista tulee välttää. Kuivatuksen aiheuttamaa happamoitumista voidaan pyrkiä vähentämään kuivatussyvyyden rajoittamisella, kalkkisuodin- ja säätösalojituksilla ja kosteikoilla. Erityistä huomiota vesistövaikutuksiin tulee kiinnittää Natura-ohjelmaan kuuluvien tai muutoin luonnoltaan arvokkaiden vesistöjen yhteydessä. Etenkin sortumaherkillä alueilla tulee välttää uomien suoristamista, joka helposti lisää virtausnopeutta, uoman syvenemistä ja luiskien sortumista. Jyrkiksi kaivetuista korkeista luiskista voi aiheutua haitallista uomaeroosiota ja viimeistelemättömistä kaivumaista sateen seurauksena pintaeroosiota ja samennushaittoja. Uomien luiskat tulee kaivaa riittävän loivina. Mutkittlevaksi kaivettava alivesiuoma voi kuitenkin olla maalajista riippuen myös jyrkkäreunainen. Samentumista voidaan rajoittaa ajoittamalla kaivutyö vähävetiseen aikaan,

huolehtimalla kaivumaiden pikaisesta muotoilusta ja levityksestä, nurmetuksesta ja muusta eroosiosuojauksesta. Kaivualueen alapuolelle voidaan rakentaa kiintoainesta pidättäviä pohjakynnyksiä, laskeutusaltaita tai laajempia kosteikkoja. Eroosiosuojauksena voidaan käyttää luonnonkiveä ja moreenia, vesikasvillisuutta ja erilaisia pajurakenteita. Eroosiosuojauksen menetelmiä on esitelty mm. oheisessa kirjallisuusluettelossa mainituilla SYKEN luonnonmukaisen vesirakentamisen [www-sivuilla](http://www.sivulla).

3. Tulva-alueiden säilyttäminen ja kosteikkojen perustaminen

Vaikeasti viljeltävät, usein tulvanalaiset painanteet voi kuivattamisen sijaan olla suositeltavaa muuttaa peltokäytöstä tulva-alueiksi tai kosteikoiksi. Maatalouden ympäristötuen mahdollisuudet alueiden hoitoon on syytä tällöin selvittää. Kosteikkojen rakentaminen vesiensuojelun tai luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta on suositeltavaa kuivatushankkeiden yhteydessä. (Kts esitteet Maatalouden ympäristötuet v. 2000-2006, MMM 2002 ja Kosteikkojen suunnitteluohje, toim. Jukka Ruohtula, Suomen ympäristökeskuksen moniste 1996). Patorakenteita suunniteltaessa tulee ottaa huomioon kalan kulun järjestäminen loivien pohjakynnysten tai ohitusuomien avulla. Myös esim. tierummut on toteutettava siten, että kalan kulku ei esty.

4. Uomien ennallistaminen

Ojitustoimituksen yhteydessä voidaan kuivatushyödyn ohella pyrkiä myös aikaisemmin muutettujen virtaavien purojen luonnontilan parantamiseen tai purojen ennallistamiseen. Aikaisemmin suoristetut purovesistöt tulisi pyrkiä palauttamaan luontaiseen tapaan mutkitteluviiksi tai niiden monimuotoisuutta tulisi muutoin lisätä. Vaihtoehtoina voivat tulla kyseeseen suoristetun uoman siirtäminen alkuperäiseen linjaukseensa, uusien mutkien aikaansaaminen suoristettuun uomaan tai uoman virtausolosuhteiden monipuolistaminen muulla tavoin. Alueille, joilla toteutetaan uoman ennallistamista, tulva-alueiden palauttamista tai kosteikkojen rakentamista on haettavissa maatalouden ympäristötukea.

Uoman alkuperäistä linjausta voidaan selvittää aikaisemman kuivatussuunnitelman asiakirjoista, vanhoista kartoista ja ilmakuvista tai maaston muodoista ja korkeussuhteista. Uoma voidaan palauttaa alkuperäiseen linjaukseensa kaivamalla vanhaa uoma tarvittavalta syvyydeltä, jolloin peltoalueilla ainakin ravinteinen pintamaa on suositeltavaa poistaa. Metsäalueilla, joissa alkuperäistä uomaa ei ole täytetty esim. kaivumailla, voidaan vesi johtaa uomaan myös ilman

puhdistuskaivuita. Uoman mitoituksessa on syytä ottaa huomioon tarve mahdollisten tulva-alueiden, -tasanteiden ja -uomien muodostamiseen. Uoma voi olla syytä viimeistellä kuivatyönä ennen veden johtamista. Suoristettu uomaosuus voidaan täyttää kokonaan tai osittain, ottaen huomioon esim. pellon kuivatusjärjestelmä ja lohkojen muoto.

Mikäli alkuperäisen linjauksen palauttamista ei katsota tarkoituksenmukaiseksi, voidaan suoristetun uoman mutkittelua lisätä joko kaivamalla tai hyödyntämällä uomassa tapahtuvaa eroosiota. Eroosiota voidaan kohdistaa haluttuihin suoran uoman rantoihin tekemällä virtausta ohjaavia suisteita esim. pajurakenteista, kivistä tai puunrungoista. Suisteilla, puuaineksella ja kivillä voidaan muutoinkin lisätä suoran uoman monimuotoisuutta vesieliöstön kannalta. Kunnostettavan uoman luiskista syöpyvä maa-aines tulisi pyrkiä pysäyttämään kunnostettavalle uomaosuudelle pohjakynnysten, laskeutusaltaiden tai kosteikkojen avulla. Liiallista syöpymistä voidaan rajoittaa eroosiosuojauksilla, jollaisina voidaan käyttää mm. kivisuojausta, pajurakenteita tai loivennuksia ja pintakasvillisuudella verhoilua. Jyrkillä rantatörmillä voi olla arvoa myös esim. linnustolle.

Uoman luonnontilan parantamisessa tulee ottaa huomioon tarve avointen ja puustoisten suojavyöhykkeiden aikaansaamiseen. Rantapuustolla on merkitystä eroosiosuojana, uoman varjostajana ja vesi- ja peltoeliöstön suojana.

Ojitushankkeiden panttioikeudet ja rasitteista vapauttaminen

1. Ojitushankkeiden panttioikeudet

Ojitushankkeiden lakisääteiset panttioikeudet perustuvat

- maakaaren (MK 540/1995) 20 lukuun ja maakaaren voimaantulolain (541/1995) 14 §:ään
- asetukseen lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä (960/1996)
- vesilain 12 luvun säännöksiin ja 6 luvun 31a §:ään
- peruskuivatuksen tukemislain (TukL 947/1997) 15 §:ään
- vanhan rahoituslain (RahL 433/1963) 26 §:ään.

Ojitushankkeessa hyödynsaajan kiinteistö on panttina sen osalta maksettavien kustannusten suorittamisesta (VL 6:31a.1, TukL 15 §, vanha RahL 26 §). Panttioikeus koskee toteuttamiskustannusten lisäksi ojituksen kunnossapitokustannuksia ja muita myöhempiä ojituksesta johtuvia kustannuksia korkoineen. Tilan kustannusosuuden tulee perustua ojitustoimituksen tai ojitusyhtiön yhtiökokouksen päätökseen. Näin ollen sopimusojitus, jota varten ei ole perustettu ojitusyhtiötä, ei kuulu lainkaan panttioikeuden piiriin.

Kustannusosuudet (panttisaamiset) merkitään lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin siinä käräjäoikeudessa, jonka alueella kiinteistö sijaitsee. Kustannusosuuksien ilmoittamisesta käräjäoikeudelle huolehtii suunnittelu- ja toteuttamisvaiheesta riippuen

- toimitusinsinööri (VL 6:31a.2),
- ojitusyhtiön toimitsijat (VL 6:31a.3) ,
- alueellinen ympäristökeskus (VL 6:31a.4, TukL 17 §, RahL 30 §),
- käräjäoikeus, kun kyse on työvelvoitteensa laiminlyöneen kustannuksella teetystä työstä (VL 12:8.4).

Ellei panttisaamista ilmoiteta kirjaamisviranomaiselle vuoden kuluessa panttioikeus raukeaa. Kirjausta ei kuitenkaan tehdä asetuksella säädettyä (MK 20:2 ja A 960/1996) pienemmästä kustannusosuudesta.

1.1 Toimitusinsinöörin ilmoitusvelvollisuus

Toimitusinsinöörin ilmoitusvelvollisuus koskee ojituksessa

- vahvistetun suunnitelman mukaisia kustannusosuuksia (VL 6:19) ja

- lisäosakkaalle määrättyä kustannusosuutta (VL 6:30).

Ilmoitus tehdään viipymättä toimitusmiesten päätöksen antamisen jälkeen (VL 6:31).

1.2 Ojitusyhtiön toimitsijoiden ilmoitusvelvollisuus

Toimitsijoiden ilmoitusvelvollisuus koskee yhtiökokouksen vahvistamia

- sopimusojituksen suunnitelman mukaisia kustannusosuuksia,
- toteutetun hankkeen tarkistettuja tai oikaistuja kustannuksia tai uuden osakkaan kustannusosuutta (VL 6:29.2) tai moitteen johdosta pidetyssä toimituksessa muutetun kustannusosittelun mukaisia kustannuksia (VL 6:29.3),
- kunnossapitokustannuksia tai muita toimituksen jälkeen syntyviä kustannuksia. Pienempiä eriä, kuin 840,94 €/tila (5000 mk/tila) ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa.
- Toimitsijoiden ilmoitus tehdään viipymättä yhtiökokouksen päätöksen jälkeen.

1.3 Ympäristökeskuksen ilmoitusvelvollisuus

Ympäristökeskuksen ilmoitusvelvollisuus koskee

- ojitustoimituksen päätöksestä (ei VL 6:29.3) valittamista ja lainvoimaista Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisua,
- valtiontyön rahoituspäätöksen mukaisia lainaosuuksia (kustannusarvion ja osittelun mukaan laskettuna),
- toteutetun valtiontyön lainaosuuksien tarkistusta, jos kustannusarvio on merkittävästi ylittynyt.

Valituksesta ja lainvoimaisesta ratkaisusta on ilmoitettava viipymättä. Valtionlainaosuuksista on ilmoitettava vuoden kuluessa rahoituspäätöksen tekemisestä, jos osakkaat ovat sen hyväksyneet ja lainaosuuksien tarkistuksesta sen jälkeen kun lainaluettelo on hyväksytty. Ympäristökeskuksen valtiontyötä koskeva ilmoitus vähentää vastaavalla summalla ojitusyhtiön osakkaan vesilain mukaista panttivastuuta. Osakastyön avustus ja muu valtion rahoitus otetaan vähennyksenä huomioon toimitsijoiden ilmoituksessa. Jos ojitus tehdään kokonaan valtion varoin tai ennakkorahoituksella, siitä ei jää lainkaan panttivastuuta.

2. Panttivastuun muuttaminen

- Valtionlainan uudelleen jakamisesta ja siitä ilmoittamisesta säädetään RahL:n 28-30 §:issä ja peruskuivatuksen TukL:n 16-17 §:issä.
- Vanhan lainan jakamisesta päättää ja panttivastuun muutoksen ilmoittamisesta huolehtii alueellinen ympäristökeskus.
- Uuden lainan jakamisesta päättää ja panttivastuun muutoksen ilmoittamisesta huolehtii TE-keskus, vaikka lainan jakaakin ympäristökeskus (TukA 14.3).
- Ojitusyhtiön osakkaiden kustannusten jaon ja panttivastuun muutoksesta ilmoittavat toimitsijat (VL 6:31a.3:n mukaan (kts. kohta 1.2)).

3. Panttivastuusta vapauttaminen

Ojitus Hankkeen panttivastuusta vapauttaminen voi perustua

- tilan osittamiseen (hyötyalueen ulkopuoliselta osalta)
- ojitusyhtiön kustannusten tai valtionlainan loppuun suorittamiseen,
- hankkeen raukeamiseen.

Panttivastuusta vapauttamisen edellytyksenä ovat asianmukaiset sopimukset tai suostumukset sekä valtionlainan osalta, mikäli lainaa vielä jää, ettei valtion saaminen vaarannu (MK 18:6, RahL 29 §, TukL 16 §).

3.1 Tilan osittaminen

Tilan osittamisen yhteydessä panttivastuusta vapauttamisesta päättää ja ilmoittaa

- vanhojen valtionlainojen osalta ympäristökeskus (RahL 30 § 2 ja 3),
- uusien valtionlainojen osalta TE-keskus (TukL16 § 1, TukA 14 § 3 ja 20 § 2), vaikka asian selvittääkin ympäristökeskus.

Mikäli kysymys on ojitusyhtiön panttioikeudesta, siitä vapauttamisesta ilmoittavat toimitsijat (kts. kohta 1.2) ympäristökeskuksen selvityksen perusteella.

3.2 Valtionlainan tai kustannusten suorittaminen

Valtionlainan tultua maksetuksi panttivastuusta vapauttamista koskevan ilmoituksen tekee

- vanhojen lainojen osalta lääninhallitus (RahA 28 § 2),
- uusien lainojen osalta MMM:n tietopalvelukeskus (TukL 20 § 2).

Mikäli kysymys on ojitusyhtiön panttioikeudesta, siitä vapauttamista (panttivastuun poistamisesta) ilmoittavat toimitsijat sen jälkeen, kun osakkaat ovat osuutensa maksaneet (MK 20:6, kts kohta 1.2).

3.3 Hankkeen raukeaminen

Hankkeen rautessa vapauttamista koskevan ilmoituksen tekevät yhtiön toimitsijat yhtiökokouksen päätettyä, ettei hanketta toteuteta (kts. kohta 1.2). Jos taas kyse on valtiontyöstä, jonka rahoituksesta ympäristökeskus on jo tehnyt ilmoituksen, mutta yhtiö antaa hankkeen raueta tai hylkää rahoituksen, ympäristökeskukseen on omalta osaltaan peruutettava panttivastuun kirjaaminen (TukL 17 § 1).

4. Panttivastuun merkitys

Lakisääteisellä panttioikeudella turvataan velkojien saamiset. Hyödynsaajan tila on siis ojituskustannusten panttina. Kustannusvastuu siirtyy omistajan vaihdoksessa uudelle omistajalle (VL 12:5). Mikäli tila ositetaan, panttivastuu koskee myös osituksessa muodostettuja tiloja (MK 17:9). Tilaan kohdistuva panttivastuu siirtyy uudelle omistajalle vain, jos panttioikeus on kirjattu. Henkilökohmainen vastuu rajoittuu vain alkuperäiseen velalliseen (541/95 14 §, kumottu VL 12:9.2), ellei muuta sovita, ja tilan myöhemmät omistajat vastaavat panttivastuusta vain kiinteistön arvolla.

5. Valvonta ja lisäohjeet

Alueellisen ympäristökeskuksen asiana on valvoa ilmoitusmenettelyn asianmukaisuutta ojitustoimituksissa. Ympäristökeskus voi myös opastaa ojitusyhtiön toimitsijoita niin vanhojen kuin uusienkin panttioikeuksien ilmoittamisessa kirjaamisviranomaiselle. Peruskuivatuksen tukemislain ja -asetuksen toimeenpanoa ja soveltamista koskevista ohjeista ja lomakkeista vastaa maa- ja metsätalousministeriö.

Malli ojitustoimituksen hakemuslomakkeesta

_____ ympäristökeskus

osoite

OJITUSTOIMITUSHAKEMUS

Hankkeen nimi: _____

Hankkeen sijainti: _____
(Kunta/kylä):

Hankkeen tarkoitus: Ojan tai puron perkaaminen _____

Pengertäminen _____

Pumppaaminen _____

Muu/mikä ? _____

Suunnitelma: Suunnitelma hakemuksen liitteenä _____

Hakija toimittaa suunnitelman myöhemmin _____

Hakija haluaa toimitusinsinöörin suunnitelman _____

Hankkeen taustatietoja: Alueelta laadittu edellinen suunnitelma vuonna _____

Alueelta ei ole aikaisempaa suunnitelmaa _____

Perattavaksi aiotut ojakilometrit _____

Kuivatettavan alueen suuruus hehtaareissa _____

Hankkeen rahoitus: Toteuttamiseksi aiotaan hakea valtion rahoitustukea _____

Toteutetaan osakkaiden kustannuksella _____

Rahoitustapa avoin _____

Hakijan paikkakunta ja päiväys: _____

Hakijan/Hakijoiden allekirjoitus: _____
Nimen selvennys:

Yhdyshenkilön nimi, osoite ja puh.nro: _____

Kääntöpuolella ohjeita hakijalle

OHJEITA HAKIJALLE

Hakemuksen täyttäminen

Hakemuksen täyttäminen ei ole kaikilta osin välttämätöntä, mutta tiedot hakijoiden tarpeista ja pyrkimyksistä helpottavat asioiden käsittelyä.

Viljelijöiden mielipiteiden selvittäminen

Ennen hakemuksen vireillepanoa olisi hyvä, varsinkin suuremmissa hankkeissa, pitää neuvottelukokous ja liittää siitä pöytäkirjan jäljennös hakemukseen. Mikäli aktiivisia hakijoita on enemmän kuin hakemuslomakkeella on tilaa, voidaan merkitä vain hakijoiden yhteyshenkilö ja muut hakijat voidaan ilmoittaa liitteessä.

Kenttätutkimuksista, suunnittelusta ja ojitustoimituksesta aiheutuvat kustannukset

Hakijan tai hakijoiden on huolehdittava suunnitelman laatimiskustannuksista sekä kenttätutkimuksessa tarvittavien apumiesten hankkimisesta ja palkkauksesta. Suunnitelman voi teettää yksityisellä suunnittelutoimistolla tai sopia sen laatimisesta ojitustoimituksen yhteydessä.

Ojitustoimituksessa on hakijan tai hakijoiden maksettava ne kustannukset, jotka johtuvat kokouksen pitämisestä esim. uskotuille miehille suoritettavista palkkioista, päivärahoista ja matkakustannuksista.

Edellä mainitut kustannukset ovat osakkaiden yhteisiä kustannuksia, jotka voidaan jakaa sopimuksen mukaan tai työtä toteutettaessa kaikkien osakkaiden kesken hyödyn mukaisessa suhteessa, kuten muutkin hankkeen kustannukset.

Mikäli hankkeen toteuttamiseen myönnetään valtion varoja, niin suunnitelmasta aiheutuneet kustannukset voidaan sisällyttää kustannusarvioon mukaan.

Ote peruskartasta

Hakemuksen käsittely helpottuu, jos siihen liitetään ote peruskartasta 1:20 000, jolle on rajattu peruskuivatuksen tarpeessa oleva alue.

Lisätietoja

Tarvittaessa saa lisätietoja : _____ ympäristökeskus

osoite ja puh.nro

Pöytäkirjamallit

1. Alkukokouksen pöytäkirjamalli

Hanke HAARAOJAN PERKAUS
Kunta Hausjärvi

Dnro HAM-2002-V20-313

PÖYTÄKIRJA

Kokous Ojitusoimituksen alkukokous

Aika 10.1.2002 klo 10.00

Paikka Hausjärven kunnantalo

Läsnä Toimitusmiehet:

toimitusinsinööri Kari Kaski Hämeen ympäristökeskuksesta
uskotut miehet Lauri Mäki ja Pekka Järvi Hausjärven kunnasta

Viranomaiset:

insinööri Into Tarkas Hämeen ympäristökeskuksesta
ympäristösihteeri Martti Kuisma Hausjärven kunnasta

Maanomistajat:

<u>Nimi</u>	<u>Tila ja Rnro</u>	<u>Kylä</u>
Raimo Mattila	Koukkari 2:24	Ryttylä
Simo Haavisto	Vuorela 2:12	Ryttylä
Timo Tuominen	Ojala 2:29	Ryttylä
Veijo Mäenpää	Mäenpää 2:60	Ryttylä
Markku Haataja	Lehtovuori 3:93	Oitti
Heikki Piilola	Piilola 3:72	Oitti
Pentti Niittylä	Niittylä 3:36	Oitti

sekä:

tiemestari Pekka Paananen Hämeen tiepiiristä (valtakirja)
rakennusmestari Reino Sormunen Ratahallintokeskuksesta
(valtakirja)

rakennusmestari Ilkka Käki Hausjärven kunnasta (valtakirja)
insinööri Esko Sipponen Sonera Oyj:stä (valtakirja)

1 § Laillisuus

Merkittiin, että kysymyksessä on Raimo Mattilan 7.5.2000 vireille panema toimitus.

Merkittiin tiedoksi kokouksen kuulutus julkipanotodistuksineen. Kuuluttamisen lisäksi kokouksesta oli kirjeitse ilmoitettu Hausjärven kunnanhallitukselle, Hausjärven kunnan ympäristönsuojelulautakunnalle, Hämeen ympäristökeskukselle, Hämeen TE-keskuksen kalatalousyksikölle, Hämeen tiepiirille, Ratahallintokeskukselle, Sonera Oyj:lle sekä asianosaisille. Todettiin, että kuulutus oli julkaistu myös Hausjärven Sanomissa.

Todettiin läsnäolijat. Toimitusinsinöörin selostettua kokouksen laillisuutta koskevat säännökset ei kenelläkään ollut huomauttamista kokouksen koolle kutumisesta. Todettiin samalla toimitusmiehet esteettömiksi.

2 § Yleistä

Toimitusinsinööri selosti toimitusta sekä hankkeeseen liittyviä yleisiä asioita. Suunnittelussa ja toteuttamisessa otetaan huomioon, mitä jäljempänä mainitaan. Todettiin, että toimitusinsinööri huolehtii suunnitelman laatimisesta ja että siitä laskutetaan hakijaa sen mukaisesti kuin ympäristökeskuksen kanssa lähemmin sovitaan.

3 § Suunnittelu

- todettiin, että ojituksen tarkoituksena on mahdollistaa salaojakuivatus peltojen osalla ja estää tulvien nousu hyötyalueelle
- perkausta suoritetaan Haaraojassa tilan Koukkari RNo 2:24 salaojan laskuaukolle asti n. paalulle 59+00
- uomassa 2 paaluvälillä 0+00 – 12+00
- uomassa 3 paaluvälillä 0+00 – 10+00
- samalla rakennetaan pumppuasema ojan 2 loppuosalla olevan alavan alueen kuivattamiseksi. Simo Haavisto, Vuorela 2:12 esitti, että oja 2 on hänelle tarpeeton.
- yksityiset sillat tai rummut paaluilla 15+90/1, 28+00/1, 3+00/2 ja 8+30/ 3 muutetaan tai uusitaan tienpitäjän tarvikkeista sekä paalulla 9+60/1 oleva yksityistien rumpu rakennetaan kokonaan hankkeen kustannuksella vähintään entisen veroiseksi.
- yleisen tien osalta vastaa tarvittavista toimenpiteistä tienpitäjä ja vastaavasti rautatien osalta rautatienomistaja.

- todettiin, että pl:lla 24+80/1 oleva telekaapeli ja pl:lla 7+60/3 olevat vesi- ja viemärijohdot jouduttaneen alentamaan.
- insinööri Sipponen Sonera Oyj:stä katsoi, että kaapelin alentaminen kuuluu ojittajalle.
- rakennusmestari Ilkka Käki ilmoitti, että kunta vastannee vesi- ja viemärijohdojen alentamisesta.

Toimitusinsinööri selvitti kustannusarvion ja kustannusosittelun perusteet.

4 § Toteuttaminen

- raivauksia suoritetaan työalueella tarpeen mukaan, ja puut kootaan raivauspaikalle omistajan käyttöön.
- kaivumaat levitetään pellon osalla ja haitalliset kivet poistetaan. Metsän osalla kaivumaat tasoitetaan maastoon sopeutuvasti. Oikaisujen kohdalla kaivumaat siirretään vanhaan uomaan. Kaivumaita ajetaan pois työn niin vaatiessa.
- työn johdosta vaurioituneet salaojien laskuaukot yms. korjataan hankkeen toimesta.
- ennen työn valmistumista suoritetaan tarvittavat siivoukset ja muut viimeistelytyöt
- rajamerkkien siirtämiseksi mahdollisine rajanoikaisuineen haetaan tarpeen vaatiessa kiinteistötoimitusta.
- ojituksen johdosta mahdollisesti aiheutuvat vahingot korvataan, ei kuitenkaan hyötyalueen osalta uoman levenemisestä ja kaivumaiden sijoittamisesta mahdollisesti johtuvaa vahinkoa.
- mahdolliset kunnossapitoa varten tarvittavat alueet tonttien kohdalla selvitetään suunnitelmassa.

Työn toteuttamista ja kunnossapitoa varten tullaan perustamaan ojitusyhtiö. Työn toteuttamiseksi voidaan hakea valtion rahoitusta, jota toimitusinsinööri lähemmin selosti.

5 § Toimituksen jatko

Toimitusinsinööri ilmoitti, että asia tullaan vielä käsittelemään ojitustoimituksen loppukokouksessa.

Loppukokouksesta ilmoitetaan kuuluttamalla vähintään 14 päivää ennen kokousta. Lisäksi kokouksesta ilmoitetaan kirjeitse asian-

osaisille ja vanhalle ojitusyhtiölle.

Kuulutusajan suunnitelma on nähtävänä Hausjärven kunnan-toimistossa. Lisäksi suunnitelma lähetetään kunnan ympäristön-suojelulautakunnalle, Hämeen ympäristökeskukselle ja Hämeen TE-keskuksen kalatalousyksikölle.

Tarvittavat otteet suunnitelmasta lähetetään Hämeen tiepiirille, Ratahallintokeskukselle sekä Sonera Oyj:lle ja Hausjärven kunnalle.

Yhteyshenkilöksi nimettiin
Raimo Mattila
os. 14300 Ryttylä
puh. 03-2324245,
jolle lähetetään suunnitelma tiedoksi.

6 § Pöytäkirja

Tarkistettiin pöytäkirjaan merkityt asiat

Toimitusinsinööri

KARI KASKI
Kari Kaski

2. Loppukokouksen pöytäkirjamalli

Hanke HAARAOJAN PERKAUS

Dnro HAM-2000-V20-313

Kunta Hausjärvi

PÖYTÄKIRJA

Kokous Ojituslaitoksen loppukokous

Aika 23.5.2002 klo 10.00

Paikka Hausjärven kunnantalo

Läsnä Toimitusmiehet:

toimitusinsinööri Kari Kaski Uudenmaan ympäristökeskuksesta
uskotut miehet Lauri Mäki ja Pekka Järvi Hausjärven kunnasta
Viranomaiset:

insinööri Into Tarkas Hämeen ympäristökeskuksesta
ympäristösihteeri Martti Kuisma Hausjärven kunnasta

Maanomistajat:

<u>Nimi</u>	<u>Tila ja Rnro</u>	<u>Kylä</u>
Raimo Mattila	Koukkari 2:24	Ryttylä
Simo Haavisto	Vuorela 2:12	Ryttylä
Timo Tuominen	Ojala 2:29	Ryttylä
Veijo Mäenpää	Mäenpää 2:60	Ryttylä
Kalevi Haapala	Haapala 2:59	Ryttylä
Markku Haataja	Lehtovuori 3:93	Oitti
Heikki Piilola	Piilola 3:72	Oitti
Pentti Niittylä	Niittylä 3:36	Oitti
Matti Salminen	Salmela 4:18	Oitti
Risto Kangas	Kangaskolkka 5:2	Oitti

sekä

tiemestari Pekka Paananen Hämeen tiepiiristä (valtakirja)

rakennusmestari Reino Sormunen Ratahallintokeskuksesta
(valtakirja)

kunnaninsinööri Esko Lehtinen Hausjärven kunnasta (valtakirja)

insinööri Esko Sipponen Sonera Oyj:stä (valtakirja)

1 § Laillisuus

Merkittiin tiedoksi kokouksen kuulutus julkipanotodistuksineen. Kuuluttamisen lisäksi kokouksesta oli ilmoitettu kunnan ympäristön-suojeluviranomaiselle, Hämeen ympäristökeskukselle, Hämeen TE-keskuksen kalatalousyksikölle, Ratahallintokeskukselle, Hämeen tiepiirille ja Sonera Oyj:lle sekä maanomistajille tiedossa olevalla osoitteella ja vanhalle ojitusyhtiölle (kuulutuksen jakelu).

Todettiin läsnäolijat. Toimitusinsinöörin selostettua kokouksen laillisuutta koskevat säännökset ei kenelläkään ollut huomauttamista kokouksen koolle kutumisesta. Todettiin samalla toimitusmiehet esteettömiksi.

2 § Yleiseloitus

Toimitusinsinööri selosti toimitusta sekä alkukokouksen pöytäkirjaa ja suunnitelmaa pääkohdittain. Merkittiin, että suunnitelma oli ollut kuulutusajan yleisesti nähtävänä Hausjärven kunnantoimistossa.

3 § Esitykset

Toimitusinsinööri kehotti asianosaisia esittämään mahdolliset huomautuksensa, vaatimuksensa ja selvityksensä suunnitelman johdosta.

3.1 Markku Haataja, Lehtovuori Rnro 3:93

- vastusti uoman 2 suunniteltua ojan siirtoa, koska se aiheuttaisi vahinkoa, eikä pysy kunnossa hänen tilansa kohdalla

3.2 Matti Salminen, Salme Rnro 4:18

- ilmoitti, että tilalla on tapahtunut lohkominen, mikä tulee vaikuttamaan kustannusositteluun

3.3 Maanomistajat yleisesti

- korvaukset voidaan jättää lähemmin selvitettäväksi työn yhteydessä
- hankkeen toteuttamisajaksi riittää 5 vuotta

4 § Ojitusyhtiö

Työn toteuttamista ja kunnossapitoa varten perustettiin ojitusyhtiö ja hyväksyttiin sen säännöt huomioon ottaen, että

- yhtiön nimi on Haaraojan ojitusyhtiö
- toimitsijoita on 3, ja että
- yhtiön kokouksista ilmoitetaan osakkaille kirjeellä

Samalla merkittiin vanha yhtiö (perustettu v. 1953) purkautuneeksi.

Toimitsijoiksi valittiin

Raimo Mattila, päätoimitsijana

os. 14300 Ryttylä, puh. 03-2324245

sekä Simo Haavisto ja Timo Tuominen.

Toimitusinsinööri jätti yhtiösopimuksen allekirjoitettavaksi.

Merkittiin, että työn toteuttamiseksi ojitusyhtiö hakee valtion rahoitusta.

Lisäksi toimitusinsinööri totesi, että hän ilmoittaa päätöksen antamiseen liittyen yhtiön osakkaiden kustannusosuudet merkittäväksi panttina käräjäoikeuden lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin. Työn toteuttamiseen liittyvästä kustannusosuuksien tarkistuksista ilmoittavat yhtiön toimitsijat.

5 § Päätöksen antaminen

Toimitusinsinööri ilmoitti, että toimitusmiesten päätös, johon sisältyy valitusosoitus, annetaan 30 päivän kuluessa loppukokouksesta. Päätöksen antamisesta tiedotetaan Hämeen ympäristökeskuksen ilmoitustaululla.

Kappale päätöksestä lähetetään päätoimitsijalle sekä Hausjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Lisäksi päätöksestä lähetetään kappale Hämeen tiepiirille, Ratahallintokeskukselle ja Sonera Oyj:lle ja Hausjärven kunnanhallitukselle sekä sitä pyytäneelle Markku Haatajalle.

Todettiin, että toimitusinsinöörin laskelma suunnittelukustannuksista liitetään ojitusyhtiön päätöskappaleeseen.

6 § Pöytäkirja

Tarkistettiin pöytäkirjaan merkityt asiat

Toimitusinsinööri

KARI KASKI

Kari Kaski

3. Ojituslaitoksen päätösmalli

TOIMITUSMIESTEN PÄÄTÖS

Dnro HAM-2000-V20-313
ojituslaituksessa, joka koskee
HAARAOJAN PERKAUSTA
Hausjärven kunnassa.
Annettu Hausjärvellä
20 päivänä kesäkuuta 2002.

1. Toimituksen vaiheet

1.1 Hausjärven kunnasta olevan maanviljelijä Raimo Mattilan 7.5.2000 päivätyn hakemuksen johdosta on Hämeen ympäristökeskus 10.12.2001 määrännyt allekirjoittaneen insinööri Kari Kasken toimitusinsinöörinä pitämään asiassa ojituslaituksen. Uskottuiksi miehiksi on kutsuttu Lauri Mäki ja Pekka Järvi Hausjärven kunnasta.

1.2 Toimituksen alkukokous on pidetty 10 päivänä tammikuuta 2002.

1.3 Toimitusinsinööri on laatinut 2 päivänä toukokuuta 2002 päivätyn ojitus-suunnitelman, joka koskee Haaraajan perkausta Hausjärven kunnassa. Kaivua on 3 ojalla yhteensä 8,1 km ja 25 000 m³. Ojituksen liittyen rakennetaan yksi pumppuasema, yksi pohjapato sekä pengertä ja tien korotusta 0,9 km. Hyötyalue on 105 ha ja muunnettu pinta-ala 43 mha. Hankkeen kustannusarvio on 110 000 euroa ja hyöty 200 000 euroa. Hanke käsittää kaksi kuivatusaluetta. Suunniteltu kuivatus edellyttää yhden yleisen tien ja yhden rautatierummun uusimisen sekä yleisen vesi- ja viemärijohdon ja telekaapelin alentamisen.

Suunnitelma kustannusarvioineen ja ositteluineen on pidetty Hausjärven kunnassa yleisesti nähtävänä 8 päivästä toukokuuta 2002 toukokuun 23 päivään 2002.

1.4 Toimituksen loppukokous on pidetty 23 päivänä toukokuuta 2002.

2. Muistutukset ja vaatimukset sekä selvitykset

2.1 Loppukokouksessa esitetyt muistutukset ja vaatimukset käyvät lähemmin ilmi loppukokouksen pöytäkirjasta.

2.2 Yhteenveto ja ratkaisujen perustelut

- Pöytäkirjan kohta 3:1: Markku Haatajan vaatimus jättää toteuttamatta ojan siirto uomassa 2, mitä asiaa on lähemmin tarkasteltu kohdassa 2.3 Lisäselvitykset. Ratkaisun osalta viitataan päätöksen kohtiin 3.1, 4.1 sekä 4.3.
- Pöytäkirjan kohta 3:2: Tilalla Salmela Rnro 4:18 suoritettu lohkominen ja sen vaikutus kustannusositteluun. Muutos ei edellytä korjausta tässä vaiheessa, vaan se huomioidaan lopullisessa kustannustenjaossa. Ratkaisun osalta viitataan päätökseen kohtaan 4.7.
- Pöytäkirjan kohta 3:3: Korvausten selvittäminen työn yhteydessä ja toteuttamisaika 5 vuotta. Maanomistajien yleinen mielipide korvauksista ja toteuttamisajasta voidaan ottaa huomioon siten kuin päätöksen kohdasta 4.6 ilmenee.

2.3 Lisäselvitykset

Ojan siirto uomassa 2

Uomaa 2 linjattaessa on selvitetty kahta vaihtoehtoa.

Vaihtoehto 1 merkitsee siirtouoman kaivamista n. 400 m:n matkalla peltojen poikki ja Haapalan tilan pihapiirin reunaan sekä kahden ylimääräisen rummun tekemistä. Seurauksena olisi huomattavia pirstoutumis- ja muita haittoja.

Vaihtoehto 2 noudattelee pääosiltaan tiluskuvion rajoja ja sähkölinjaa, jolloin pirstoutumishaittaa ei synny, vaikkakin matka hieman pitenee. Ojan syvyys on alle 2,5 m. Mikäli ojan kunnossapysyminen niin vaatii, uoman vahvistusta suoritetaan tarvittavin osin. Tällöin voidaan ojan luiskia mahdollisuuksien mukaan jyrkentää ojan pintaleveyden pienentämiseksi. Tämä vaihtoehto ei vaadi myöskään sähkölinjan siirtoa.

3. Ratkaisut

3.1 Toimitusmiehet ovat tutkineet tämän asian. Viitaten ratkaisujen perusteluihin ja lisäselvityksiin otetaan esitetyt muistutukset ja vaatimukset huomioon sikäli kuin jäljempänä käy ilmi. Markku Haatajan vaatimus uoman 2 siirron toteuttamatta jättämisestä hylätään lisäselvityksestä ilmenevin perustein.

Vesilain ojitusta koskevien säännösten nojalla vahvistetaan Haaraojan perkausta koskeva ojitussuunnitelma sellaisena kuin se on ollut yleisesti nähtävänä, kuitenkin seuraavalla täydennyksellä

- ojan siirto uomassa 2 tehdään vaihtoehdon 2 mukaisesti.

Täten vahvistetun suunnitelman mukaisen yrityksen kustannusarvio on kuivausalueittain K1 66 000 euroa ja K2 44 000 euroa eli yhteensä 110 000 euroa.

3.2 Tähän liittyen merkitään ojitustoimituksessa perustetuksi Haaraojan ojitusyhtiö, jonka säännöt on otettu toimituksen asiakirjoihin. Samalla merkitään 23.5.1953 perustettu Haaraojan perkausyhtiö purkautuneeksi.

4. Ojitusta koskevat määräykset

Ojitus on pantava toimeen Haaraojan ojitusyhtiön toimesta. Ojitusta toimeenpantaessa voidaan vahvistetusta suunnitelmasta vähäisessä määrin poiketa. Yritystä toimeenpantaessa on sen lisäksi, mitä vesilaissa on säädetty, noudatettava seuraavia määräyksiä:

1. Ojitukseen liittyen perataan uomat 1-3, joista uomaa 3 putkitetaan ja rakennetaan Ojalan pumppuasema tarpeellisine pengerrysjärjestelyineen siten kuin suunnitelmasta lähemmin ilmenee. Pumppuaseman kulkuyhteys voidaan tehdä läheiseltä yksityistieltä Ojalan tilan puolelle ojan varteen.
2. Ojituksen johdosta tehdään suunnitelmassa tarkoitettulla tavalla seuraavat yksityiset sillat tai rummut ojittajan toimesta vähintään entisen veroisiksi ao. tienpitäjän hankkimista tarvikkeista.
 - viljelystien silta pl 15+90/1
 - viljelystien rumpu pl 28+00/1
 - viljelystien rumpu pl 3+00/2
 - viljelystien rumpu pl 8+30/3sekä kokonaan ojittajan kustannuksella
 - yksityistien rumpu pl 9+60/1

3. Uomasta nostettava maa saadaan kaivun yhteydessä panna uoman viereen siten, ettei se estä veden valumista uomaan eikä aiheuta luiskan sortumista. Pellon osalla kaivumaat levitetään ojittajan toimesta viivytyksettä siten, ettei niistä aiheudu kohtuutonta haittaa pellon käytölle. Pl-välillä 10–15/1 poistetaan kaivumaista haitalliset kivet ja pl-välillä 5–15/3 kaivumaat kalkitaan välittömästi levityksen jälkeen (5 000 kg/ha). Metsän osalla kaivumaat tasataan riittävälle etäisyydelle uomasta siten, etteivät ne aiheuta kaivumaiden taakse jäävän alueen vettymistä.

Mikäli työn suorittaminen niin vaatii, kaivumaita ajetaan tarvittaessa pois. Tarvittavin osin kaivumaat voidaan käyttää vanhan uoman täyttämiseen. Kaivumaita ei saa sijoittaa uoman 1 paaluvälillä 18+00 – 21+00 uoman oikealla puolella olevalle tonttialueelle.

4. Ojittaja saa suorittaa raivausta ojituksen edellyttämässä laajuudessa huomiioon ottaen, että puut kasataan raivauspaikalle maanomistajan käyttöön. Ojittaja vastaa työn suorittamisesta johtuvista tarpeellisista kunnostus- ja korjaustoista. Ojituksen liittyen työkohteet on joko ojituksen aikana tai sen jälkeen viimeisteltävä ja siistittävä ympäristöön sopiviksi.
5. Työ tulee suorittaa tarpeellista varovaisuutta noudattaen ja mahdollisuuksien mukaan siten, että työstä ei aiheudu vältettävissä olevaa vahinkoa tai haittaa.

Pl-välillä 18+00 – 21+00 tonttialueella uoman oikealla puolella olevat puuryhmät on säilytettävä.

6. Ojittaja on vastuussa ojituksesta ja sen suorittamisesta mahdollisesti johtuvasta vahingosta huomioon ottaen kuitenkin, ettei uoman levenemisestä ja kaivumaiden sijoittamisesta hyötyalueen osalta katsota aiheutuvan korvattavaa vahinkoa.
 - Pumppuaseman kulkuyhteyden tekemisestä Ojalan tilalle on maksettava kertakaikkisena korvauksena 200 euroa.
 - Tonttien kohdalla maksetaan uoman leventämisestä korvausta 1 euroa/m²
 - Kunnossapitoa varten tarvittavasta alueesta pl-välillä 18+00 – 21+00, ojan vasemmalla puolella maksetaan metsämaan osalta korvausta 0,2 euroa/m²

Muutoin korvaus suoritetaan työnaikaisten mittausten ja selvitysten perusteella, ja ellei muuta sovita, kahden asiantuntevan henkilön tekemän arvion perusteella.

7. Ojitusyhtiön on kiinteistönmuodostuslain säännökset huomioon ottaen hyvissä ajoin ryhdyttävä toimenpiteisiin ojituksen johdosta tarpeellisen kiinteistötoimituksen suorittamiseksi.
8. Ojituskustannukset jaetaan suunnitelman kustannusosittelun mukaisesti hyödynsaajien kesken, kuitenkin niin, että hyödynsaaja, joka ei ole yhtynyt ojitukseen on velvollinen osallistumaan kustannuksiin enintään sitä hyötyä vastaavalla määrällä, jonka ojitus tuottaa hänen maalleen. Ojitusyhtiön toimitsijain on työn valmistuttua huolehdittava tarkistetun laskelman laatimisesta kustannusten jakamiseksi, jolloin ositteluun voidaan tehdä muuttuneista olosuhteista johtuvat tarkistukset.
9. Töiden valmistuttua on ojitusyhtiön pidettävä tämän lupapäätöksen mukaiset ojat, rakenteet ja laitteet kunnossa. Kunnossapitokustannukset jaetaan samoin perustein kuin varsinaiset ojituskustannuksetkin.

Siltojen ja rumpujen kunnossapidosta vastaa niiden omistaja tai tienpitäjä. Pl-välillä 18+00 – 21+00 saadaan ojan vasenta puolta käyttää kunnossapitoon.

Kunnossapidossa noudatetaan muutoin soveltuvin osin, mitä työn toimeenpanosta on mainittu.

10. Työn aloittamisesta on ilmoitettava Hämeen ympäristökeskukselle ja Hausjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jolle on samalla kirjallisesti ilmoitettava ojitusyhtiön toimitsijat.

Yleiseen tai yksityiseen tiealueeseen kohdistuvista toimenpiteistä on hyvissä ajoin ennen niiden aloittamista ilmoitettava ao. tienpitäjälle.

Tämä päätös raukeaa, ellei työtä ole olennaisilta osiltaan suoritettu viiden vuoden kuluessa päätöksen saatua lainvoiman.

Työn valmistumisesta on viivytyksettä ilmoitettava Hausjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Hämeen ympäristökeskukselle.

11. Vesilain 6 luvun 33 §:n nojalla määrätään, että tienpitäjä on velvollinen kustannuksellaan, suunnitelmassa tarkoitettulla tavalla uusimaan pl 25+00/1 olevan maantien rummun ($\varnothing = 1,6 \text{ m}$, $k = N60+81,00$).

Vastaavasti on rautatien omistaja velvollinen kustannuksellaan uusimaan pl 25+00/1 olevan rautatierummun ($\varnothing = 1,8 \text{ m}$, $k = N 60+79,70$).

Silta- tai rumputyö on tehtävä ojitusta viivyttämättä. Uoman kaivaminen silta- tai rumputyön ulkopuoliselta osalta kuuluu ojittajalle.

12. Vastaavasti määrätään, että Sonera Oyj yleistä teleliikennettä palvelevan kaapelin omistajana on velvollinen alentamaan pl 24+80/1 olevan puhelin-kaapelin ja Hausjärven kunta yleisen vesi- ja viemärijohdon omistajana tekemään pl 7+60/3 oleville vesi- ja viemärijohdoille tarpeelliset toimenpiteet ojitusta viivyttämättä siten, että suunniteltu kuivatus on mahdollinen.

Merkitään, että toimitusinsinööri ilmoittaa vahvistetun suunnitelman mukaiset ojitusyhtiön osakkaiden kustannusosuudet käräjäoikeudelle vesilain 6 luvun 31 a §:n nojalla merkittäväksi lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin ja että kustannusosuuksia koskevien muutosten ilmoittamisesta työn valmistuttua huolehtivat ojitusyhtiön toimitsijat.

Muutoksen haku:

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä.

Toimitusinsinööri Kari Kaski

Lauri Mäki Pekka Järvi
uskottu mies uskottu mies

VALITUSOSOITUS:

Muutosta ojitustoimituksessa annettuun päätökseen saa hakea Vaasan hallinto-oikeudelta se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea, alueellinen ympäristökeskus sekä työvoima- ja elinkeinokeskus kalatalousviranomaisena.

Valitusaika ja valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava **Vaasan hallinto-oikeudelle kaksin kappalein 30 päivän kuluessa päätöksen antopäivästä**. Valitusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituskirjelmän voi viedä perille valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä hallinto-oikeuden aukioloaikana.

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin muutosta haetaan, mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteella muutoksia haetaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksenlaatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua 80 euroa tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 701/1993 (muutos 3.12.2002, 1024/2002) ja asetuksen 774/1993 (muutos 3.12.2002, 1025/2002) mukaan.

Vaasan hallinto-oikeuden

käyntiosoite: Kalarannanpuisto, Rantakatu

postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

puhelin: vaihde 06-328 2111; telekopio (06) 328 2760

aukioloaika: klo 8 - 16.15

1. Alkukokouksen kuulutusmalli

H Ä M E E N
Y M P Ä R I S T Ö K E S K U S

KUULUTUS

KUTSU OJITUSTOIMITUKSEN
ALKUKOKOUKSEEN

Hämeen ympäristökeskuksen annettua allekirjoittaneelle toimitusmääräyksen (VL 19:1), kutsun kaikki ne, joiden oikeutta tai etua ojitusasia saattaa koskea, esittämään mielipiteensä allamainitussa **ojitustoimituksen alkukokouksessa**. Kokouksen tarkoituksena on asianosaisten kuuleminen ojituksen laajuutta, suunnitelman perusteita ja sisältöä sekä työn toteuttamista koskevissa asioissa. Kenenkään poissaolo ei estä kokouksen pitämistä tai sen jatkamista.

Hakija Raimo Mattila ym.
Ojitusasia Haaraajan pääuoman ja sivuoijien perkaus ja mahdollinen Isoniityn pengerrys, Dnro HAM-2000-V20-313
Hankkeen sijainti (kunta ja kylät) Myllyjoen ja Isoniityn välinen alue Hausjärven kunnan Ryttylän ja Oitin kylissä.
Kokousaika ja -paikka Torstai 10. tammikuuta 2002 alkaen klo 10.00 Hausjärven kunnantalo, Oitti

Päiväys 20.12.2001
Toimitusinsinööri Kari Kaski
Osoite ja puhelinnumero Hämeen ympäristökeskus, puh. 03-2420511

JULKIPANOTODISTUS

Tämä kuulutus on ollut nähtävänä kunnan ilmoitustaululla seuraavasti:		
Pantu nähtäväksi (pvm)	Ollut nähtävänä alla mainittuun päivään asti	
Kunta	Pvm	Ilmoitustaulun hoitaja

2. Loppukokouksen kuulutusmalli

H Ä M E E N
Y M P Ä R I S T Ö K E S K U S

KUULUTUS

KUTSU OJITUSTOIMITUKSEN
LOPPUKOKOUKSEEN

Ojitussuunnitelman (VL 6:11) valmistuttua allamainitussa ojitusasiassa, kutsun ne, joiden oikeutta tai etua ojitusasia saattaa koskea, esittämään mahdolliset huomautuksensa sekä aiheellisiksi katsomansa vaatimukset ja selvitykset (VL 19:6) allamainitussa **ojitustoimituksen loppukokouksessa**, jossa käsitellään hankkeen suunnittelua ja työn toteuttamista koskevia asioita. Kenenkään poissaolo ei estä kokouksen pitämistä tai sen jatkamista.

Hakija Raimo Mattila ym.
Ojitusasia Haaraajan ja sen sivuojen 2 ja 3 perkaus sekä Ojalan alueen pengerrys, Dnro HAM-2000-V20-313 Kokouksessa käsitellään myös 23.5.1953 perustetun vanhan ojitusyhtiön purkaminen.
Hankkeen sijainti (kunta ja kylät) Myllyjoen ja Isoniityn välinen alue Hausjärven kunnan Ryttylän ja Oitin kylissä.
Kokousaika ja -paikka Torstai 23. toukokuuta 2002 alkaen klo 10.00 Hausjärven kunnantalo, Oitti
Ojitussuunnitelma nähtävänä Ojitussuunnitelma on kuulutusajan yleisesti nähtävänä Hausjärven kunnantoimistossa Oitissa.

Päiväys 7.5.2002
Toimitusinsinööri Kari Kaski
Osoite ja puhelinnumero Hämeen ympäristökeskus, puh. 03-2420511

JULKIPANOTODISTUS

Tämä kuulutus on ollut nähtävänä kunnan ilmoitustaululla seuraavasti:		
Pantu nähtäväksi (pvm)	Ollut nähtävänä alla mainittuun päivään asti	
Kunta	Pvm	Ilmoitustaulun hoitaja

LIITE

Jakeluluettelo

3. Ojitusoimituksen päätöksen antamista koskeva kuulutusmalli

H Ä M E E N
Y M P Ä R I S T Ö K E S K U S

KUULUTUS

OJITUSTOIMITUKSEN PÄÄTÖKSEN
ANTAMISESTA

Allamainittua ojitusasiaa koskevassa ojitusoimituksessa, jonka loppukokous on pidetty 23.5.2002 , annetaan 19.6.2002 **toimitusmiesten päätös** (VL 19:9). Se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea, saa hakea muutosta päätökseen valittamalla siitä **Vaasan hallinto-oikeudelle** 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen liitetystä valitusosoituksesta käy ilmi, miten valitusta tehtäessä muutoin on meneteltävä ja asian käsittelystä hallinto-oikeudessa perittävä oikeudenkäyntimaksu.

Hakija Raimo Mattila ym.
Ojitusasia Haaraojan perkaus, Dnro HAM-2000-V20-313
Hankkeen sijainti (kunta ja kylät) Hausjärven kunnan Ryttylän ja Oitin kylät
Päätöksen lähettäminen Päätöksen olen lähettänyt tiedoksi hakijalle, ojitusyhtiölle, asianomaisille viranomaisille ja sitä pyytäneille sekä Hausjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Hämeen ympäristökeskukselle ja Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskukselle.

Päiväys 17.6.2002
Toimitusinsinööri Kari Kaski
Osoite ja puhelinnumero Hämeen ympäristökeskus, puh. 03-2420511

Tämä kuulutus on ollut nähtävänä alueellisen ympäristökeskuksen ilmoitustaululla seuraavasti:		
Pantu nähtäväksi (pvm)	Ollut nähtävänä alla mainittuun päivään asti	
Ympäristökeskus Hämeen	Pvm	Ilmoitustaulun hoitaja

LIITE Jakeluluettelo

Liite 6

Ojitusyhtiön yhtiösopimusmalli ja säännöt

YMPÄRISTÖHALLINTO

OJITUSYHTIÖN YHTIÖSOPIMUS

	Pvm	Dnro
Yhtiö perustettu ojituslaitoksessa	<u>23.5.2003</u>	<u>HAM-2000-V20-313</u>

Me allekirjoittaneet, joiden tarkoituksena on yhteisenä yrityksenä toimeenpanna Haarajoen perkaushanke toimitusinsinööri Kari Kasken 15.5.2003 laatiman suunnitelman mukaisesti, olemme perustaneet sen toteuttamista varten vesilain (264/61) 6 luvun 25 §:n 1 momentissa tarkoitetun **ojitusyhtiön** ja hyväksyneet sille oheiset säännöt.

1	2	3	4	5
Kuivatusalue	Kunta / kylä Kiinteistön nimi	Rnro	Omistajan allekirjoitus (Myöh. allekirj. päiväys sar. 5)	Huomautuksia
K1	Hausjärvi/Oitti Perälä	5:36	NN	

jne.

1 § Yhtiön nimi ja kotipaikka

Yhtiön nimi on

Haaraojan

ojitusyhtiö ja sen kotipaikka on

Hausjärven

kunta.

2 § Yhtiön tarkoitusYhtiön tarkoituksena on toimeenpanna Haaraojan perkaushanke

lainvoimaisen lupapäätöksen mukaisesti sekä huolehtia sen vastaisesta hoidosta ja kunnossapidosta.

Suunnitelmaan kuuluu / kuuluvat seuraavat

2

kuivatusaluetta: K1 ja K2

Hanke voidaan toimeenpanna kunkin kuivatusalueen osalta erikseen toisista kuivatusalueista riippumatta.

3 § Yhtiön osakkaat

Yhtiön osakkaita ovat ne, jotka em. suunnitelman mukaan saavat hankkeesta vesilain 6 luvun 16 §:n tarkoittamaa hyötyä tai jotka myöhemmin asianmukaisessa järjestyksessä otetaan yhtiön osakkaiksi.

Sellaisen osakkaille kuuluvan päätöksen tekoon, joka koskee yksinomaan määrättyä kuivatusaluetta, voivat osallistua vain tämän kuivatusalueen osakkaat, ja heidän päätöksensä ja sen toimeenpanon osalta on noudatettava, mitä jäljempänä yhtiökokouksen päätöksestä määrätään. Kuivatusalueen osakkaiden edellä tarkoitettu päätös tehdään joko yhtiökokouksessa tai sanottujen osakkaiden pitämässä erillisessä kokouksessa, josta tällöin soveltuvin osin on voimassa, mitä yhtiökokouksesta näissä säännöissä on määrätty.

4 § Kustannusten jakaminen

Yhtiön osakkaat vastaavat yrityksen kustannuksista vesilain mukaisen kustannusten ositteluun osoittamassa suhteessa ja muutenkin sanotussa laissa säädetyin tavoin.

Vastuu yhtiön hallintoon kuuluvista erilaisista menoista sekä muista usealle kuivatusalueelle yhteisistä kustannuksista jakaantuu kuivatusalueiden kesken kunkin kuivatusalueen hyödyn suhteessa hankkeen kokonaishyötyyn.

Yhtiökokouksen määräämät ennakkomaksut suoritetaan kustannusten ositteluun osoittamassa suhteessa huomioon ottaen, mitä vesilain 6 luvun 29 §:ssä on säädetty.

5 § Yhtiökokous

Yhtiön asioista päättää yhtiökokous. Varsinainen yhtiökokous pidetään joka kolmas vuosi ennen huhtikuun loppua.

Ylimääräinen yhtiökokous pidetään, milloin toimitsijat katsovat yhtiön asioiden sitä vaativan tai milloin osakkaat, jotka edustavat vähintään yhtä viidettäosaa (1/5) yhtiön äänimäärästä, ilmoittamaansa asiaa varten sitä toimitsijalta kirjallisesti pyytävät.

Varsinaisten yhtiökokousten välistä aikaa kutsutaan toimintakaudeksi.

6 § Yhtiön toimitsijatYhtiön asioita hoitavat päätoimitsija ja 2 muuta toimitsijaa, jotka yhtiökokous valitsee toimintakaudeksi kerrallaan. Samoin valitaan tarvittaessa varatoimitsijoita. Toimitsijat valitsevat keskuudestaan päätoimitsijan varamiehen, joka päätoimitsijan estyneenä ollessa hoitaa hänelle kuuluvat tehtävät.

Toimitsijat voivat päättää, että päätoimitsija hoitaa vähäiset yhtiön toimintaan kuuluvat asiat itsenäisesti. Toimitsijat voivat lisäksi päättää muiden tarpeellisten toimihenkilöiden nimittämisestä.

Mikäli toimitsija laiminlyö tehtävänsä tai muutoin toiminnallaan aiheuttaa haittaa tai vahinkoa yhtiölle tai sen osakkaille, voidaan hänet yhtiökokouksen päätöksellä erottaa tehtävästään kesken toimikautta.

7 § Toimitsijain kokous

Päätoimitsija kutsuu toimitsijat kokoon tarvittaessa heidän keskenään päättämällään tavalla. Toimitsijain kokous on päätösvaltainen, kun päätoimitsija ja vähintään puolet muista toimitsijoista on saapuvilla. Päätökset kokouksessa tehdään yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Äänen mennessä tasan ratkaisee päätoimitsijan ääni. Toimitsijain kokouksessa on pidettävä pöytäkirjaa.

8 § Yhtiön nimen kirjoittaminen

Yhtiön nimen kirjoittaa päätoimitsija yhdessä jonkun toisen toimitsijan kanssa, elleivät toimitsijat erikseen toisin päättä.

9 § Yhtiön tilikausi, tilinpito ja tilien tarkastus

Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi. Toimintakautta koskeva vuosittain eritelty tilinpäätös tulee toimittaa tilintarkastajille viimeistään viikkoa ennen varsinaista yhtiökokousta. Ellei tilintarkastajia ole valittu, tilit tarkastetaan yhtiökokouksessa. Tarvittaessa yhtiökokouksessa voidaan tarkastaa tilit myös tilinpäätöksen jälkeiseltä toimintakauden osalta.

10 § Tiedonannot osakkaille

Yhtiökokouksesta ja siellä käsiteltävistä asioista on toimitsijain tiedotettava osakkaille _____ kirjjeellä

vähintään seitsemän päivää ennen kokousta. Muut tiedonannot osakkaille toimitetaan samalla tai muulla asian vaatimalla tavalla.

11 § Osakkaiden äänivalta

Yhtiökokouksessa on kullakin osakkaalla sellainen äänivalta, joka vastaa hänen maksettavakseen määrättyä osuutta ojitushankkeen kustannuksista, kuitenkin niin, että kokouksen toimihenkilöitä valittaessa äänet lasketaan pääluvun mukaan. Päätökset tehdään yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Yhtiökokouksen päätös hankkeen raukeamisesta voidaan kuitenkin tehdä vain, jos kokouskutsussa on ilmoitettu sanotun asian käsiteltäväksi ottamisesta ja kaikki ne, jotka ovat vaatineet ojitusta tai yhtyneet sellaiseen vaatimukseen, sitä kannattavat.

Yhtiökokouksessa on pidettävä pöytäkirjaa, jonka allekirjoittavat puheenjohtaja ja kokouksessa valitut pöytäkirjantarkastajat.

12 § Yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat

Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsitellään:

1. toimintakautta koskeva toiminta- ja tilikertomus
2. yhtiön tilit ja tilinpäätös sekä tilintarkastuslausunto ja päätetään:
 3. tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä toimitsijoille
 4. talousarviosta
 5. tilintarkastajien määrästä ja heidän valitsemisestaan
 6. toimitsijain valitsemisesta, milloin se on tarpeen
 7. toimitsijain ja tilintarkastajien palkkioista
 8. kokouskutsussa mainituista muista asioista.

Tarvittaessa voidaan varsinaisen yhtiökokouksen asioita käsitellä ja niistä päättää myös ylimääräisessä yhtiökokouksessa.

13 § Täydentäviä säännöksiä

Yhtiökokouksen päätös, jolla näitä sääntöjä muutetaan siten, että jokin vesilain 6 luvun 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seikka jätetään säännöistä pois, on mitätön. Yhtiökokouksella ei myöskään ilman asianomaisen suostumusta ole valtaa tehdä sellaista päätöstä, joka loukkaa yksityisen osakkaan oikeutta tai etua yhtiössä.

Näiden sääntöjen ja hanketta koskevan lupapäätöksen lisäksi on noudatettava, mitä vesilaisissa ojitus-yhtiöstä, toimitsijoista sekä ojituksesta muutoinkin on säädetty.

Jos työtä varten myönnetään valtion varoja, on lisäksi noudatettava, mitä tätä koskevassa rahoituslain-säädännössä ja sen nojalla annetuissa päätöksissä on säädetty.

Kirjallisuus

Vesilaki 19.5.1961/264

Vesiasetus 6.4.1962/282

L peruskuivatustoiminnan tukemisesta 24.10.1977/947

A peruskuivatustoiminnan tukemisesta 10.7.1998/530

Metsälaki 12.12.1996/1093

Metsäasetus 20.12.1996/1200

Luonnonsuojelulaki 20.12.1996/1096

Luonnonsuojeluasetus 14.2.1997/160

Maakaari 12.4.1995/549

L maakaaren voimaantulosta 12.4.1995/ 541

A lainhuuto- ja kiinnitysrekisteristä 5.12.1996/960

Vesihuoltolaki 9.2.2001/119

L ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 10.6.1994/468

A ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 5.3.1999/268

Vesihallitus 1986. Maankuivatuksen suunnittelu, osat I ja II. Vesihallituksen tiedotus, 278

SYKE 1999. Suunnittelutoiminnan laatujärjestelmämalli

L vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä 20.5.1988/451

L verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin 29.6.1961/367

Jormola, J., Järvelä, J., Lehtinen, A., & Pajula, H., 1998. Luonnonmukainen vesirakentaminen, Mahdollisuudet ja erityispiirteet Suomessa. Suomen ympäristö 265.

Luonnonmukainen vesirakentamien www.ymparisto.fi/hoito/luomurak/luomu.htm

MMM 2002. Kosteikot ja laskeutusaltat. Maatalouden ympäristötuen erityistuet v. 2000-2006

MMM 2002. Säätosalaajitus. Säätokastelu. Kuivatusvesien kierrätys. Maatalouden ympäristötuen erityistuet v. 2000-2006

Ruohtula, J., 1996. Kosteikkojen ja laskeutusaltaiden suunnittelu. Suomen ympäristökeskuksen moniste, 11.

Puustinen, M., Koskiahho, J., Gran, V., Jormola, J., Maijala, T., Mikkola-Roos, M., Puumala, M., Riihimäki, J., Rätty, M., & Sammalkorpi, I., 2001. Maatalouden vesiensuojelukosteikot, Vesikot-projektin loppuraportti. Suomen ympäristö 499.

Häikiö, M., Laitinen, J., Lakso, E., & Lehtinen, A., 1998. Laskeutusaltaiden käytökelpoisuus viljelyalueiden vesiensuojelussa. Suomen ympäristö 233.

SYKE 1999. Kalateiden suunnittelu- ja mitoitusohjeet, 1999. Ympäristöopas 62.

Julkaisusarjassa aiemmin ilmestyneitä julkaisuja:

- 1/2003 Biologinen monimuotoisuus maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla
ISBN 952-453-112-7
- 2/2003 Puhdistamolietteen ja lietevalmisteiden käyttö maataloudessa, hygieeninen laatu
ISBN 952-453-113-5
- 3/2003 Suomen LEADER + -ohjelma täydennysosa
ISBN 952-453-114-1

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

PL. 30, 00023 VALTIONEUVOSTO